

*Prognoza
oddziaływania na środowisko
projektu Strategii Rozwoju Gminy
Wilamowice 2016-2025*

ZLECENIODAWCA:

GMINA WILAMOWICE

Rynek 1, 43-330 Wilamowice

tel.: 33 499 90 00, faks: 33 812 94 31

mail: ug@wilamowice.pl, www.gmina.wilamowice.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała

tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Dominika Wiśniewska

Wyrazy podziękowania składa zespół autorski pracownikom Gminy Wilamowice, za zaangażowanie i współpracę przy tworzeniu niniejszego opracowania.

Spis treści

1.	METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY WILAMOWICE 2016-2025” ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1.	POWIĄZANIE PROJEKTU Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	10
2.1.1	Prawodawstwo Unii Europejskiej	11
2.1.2	Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego	11
3.	ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	16
3.1.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	16
3.1.1	Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia	16
3.1.2	Warunki klimatyczne	19
3.1.3	Hydrografia	19
3.1.4	Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe	20
3.1.5	Warunki przyrodniczo – krajobrazowe	22
4.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	26
4.1.	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	26
4.2.	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	28
4.3.	OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	30
4.4.	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	31
4.5.	HAŁAS	32
4.6.	PODSUMOWANIE	32
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	35
6.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	38
6.1.	PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	59
6.2.	PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ POSZCZEGÓLNYCH CELÓW	62
7.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	67
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	68
9.	INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	68
10.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	69
11.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	70

Spis rysunków

Rysunek 1	Położenie gminy Wilamowice na tle województwa śląskiego i powiatu bielskiego	16
Rysunek 2	Liczba mieszkańców gminy Wilamowice	18
Rysunek 3	Mapa występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchem osuwiskowym w gminie Wilamowice.	21
Rysunek 4	Rozmieszczenie Pomników Przyrody w gminie Wilamowice	23
Rysunek 5	Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły i Stawów w Brzeszczach na terenie gminy Wilamowice	24
Rysunek 6	Obszar Natura 2000 Dolina Soła na terenie gminy Wilamowice	25
Rysunek 7	Korytarze ekologiczny na terenie gminy Wilamowice	26
Rysunek 8	Lokalizacja punktów pomiarowo - kontrolnych i realizowane programy monitoringu rzek i zbiorników zaporowych w województwie śląskim w 2015 roku	29
Rysunek 9	Lokalizacja najcenniejszych roślin i stanowisk cennych walorów przyrodniczych	39
Rysunek 10	Potencjalna lokalizacja przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 1: „Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy” (brak możliwości ułożenia na mapie obszaru odbudowy wału)	44
Rysunek 11	Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 2: „Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości”	48

Rysunek 12 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 3: Poprawa jakości infrastruktury kulturalno – oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich”	53
---	----

Spis tabel

Tabela 1 Cele strategiczne i cele operacyjne, a także typy zadań do realizacji w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”	9
Tabela 2 Pomniki przyrody ustanowione na terenie gminy Wilamowice	22
Tabela 3 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2015 r. w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice.....	28
Tabela 4 Jakość wód podziemnych w rejonie gminy Wilamowice w ramach sieci monitoringu krajowego.....	30
Tabela 5 Cel strategiczny nr 1: „Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy” - analiza planowanych działań wraz z oddziaływaniem na środowisko	40
Tabela 6 Cel strategiczny nr 2: „Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości” - analiza planowanych działań wraz z ich oddziaływaniem na środowisko.....	45
Tabela 7 Cel strategiczny nr 3: „Poprawa jakości infrastruktury kulturalno – oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich” - analiza planowanych działań wraz z ich oddziaływaniem na środowisko	49
Tabela 8 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska*.....	54
Tabela 9 Przewidywane znaczące oddziaływania celów operacyjnych (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące aspekty środowiska	64
Tabela 10 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowania realizacji „Strategii...”	69
Tabela 11 Ocena stanu środowiska gminy wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska.....	70

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” (zwanej w dalszej części opracowania „Prognozą...”) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” została przygotowana przez firmę EKO-TEAM Konsulting z siedzibą w Hecznarowicach.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogące być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Treść niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach nr NS-NZ.041.1.2017 z dnia 31 stycznia 2017 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach dokumentem nr WOOS.411.245.2016.AB z dnia 4 stycznia 2017 roku.

W celu przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu projektowanego dokumentu na środowisko wykorzystano materiały udostępnione przez Urząd Gminy Wilamowice, Starostwo Powiatowe w Bielsku - Białej, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz dane pozyskane od instytucji i przedsiębiorstw obsługujących Gminę Wilamowice, dane statystyczne umieszczone na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego,

dane literaturowe oraz opracowania własne. Dokumenty te uzupełniono danymi, które zostały wykorzystane do opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „STRATEGII ROZWOJU GMINY WILAMOWICE 2016-2025” ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” jest jednym z narzędzi, jakim posługuje się Samorząd w kształtowaniu oraz realizacji lokalnej polityki rozwoju. Stanowi ona syntetyczny opis problemów, postrzeganych przez mieszkańców Gminy jako pilne i istotne, a także wskazuje kierunki i obszary, na których w najbliższej perspektywie winny skupiać się wysiłki Samorządu, w zakresie działalności inwestycyjnej.

Zasadniczą koncepcją projektu „Strategii...” jest założenie, iż działanie zgodne z przyjętym planem, jakim jest projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” przyniesie wyraźnie lepsze efekty i rezultaty, aniżeli podejmowanie przedsięwzięć pojedynczo, chaotycznie, bez odgórnego i długofalowego scenariusza rozwojowego.

Projekt „Strategii...” został zbudowany według metody partycypacyjno-ekspertskiej, czyli uspołecznionej, w której równoważne jest doświadczenie konsultantów oraz wiedza i potencjał społeczności lokalnej. Konsultanci wnieśli swoje doświadczenie w zakresie budowania strategii rozwoju, natomiast mieszkańcy wiedzę na temat obszaru, jego mocnych i słabych stron, jego potencjału oraz optymalnych kierunków rozwoju.

Metoda ta zakłada silną współpracę konsultantów ze społecznością lokalną na każdym etapie opracowywania dokumentu. Zastosowanie takiej metody przy tworzeniu dokumentu, oprócz partycypacji pozwala na zdobycie doświadczenia przyczyniając się jednocześnie do integracji środowisk w oparciu o planowanie rozwoju lokalnego. Doświadczenie zdobyte przez liderów lokalnych w pracach nad Strategią będzie mogło owocować podczas jej wdrażania.¹

Fundamentalne dla przedmiotowego dokumentu jest założenie, że w proces wdrażania jego celów strategicznych zaangażowany będzie nie tylko Samorząd Gminy Wilamowice, lecz także jego wszyscy partnerzy – mieszkańcy, organizacje społeczne, podmioty gospodarcze, etc.

Oczekuje się, że osiągnięte w ten sposób synergiczne efekty przełożą się w niedalekiej przyszłości na mierzalne, dostrzegane i odczuwane przez wszystkich korzyści, takie jak większa w porównaniu z obecną rozpoznawalność Gminy, szeroko pojęty i zrównoważony rozwój gospodarczy, czy poprawa jakości codziennego życia mieszkańców tego terenu.

Opracowanie projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” postrzegać należy zatem jako szansę na stworzenie i zaprezentowanie spójnej, realnej i długofalowej wizji rozwoju, koordynację i hierarchizację poszczególnych zadań oraz związanych z nimi działań. Dokument ten umożliwi we właściwy sposób i w optymalnej kolejności po pierwsze identyfikować problemy oraz następnie efektywnie je rozwiązywać.

Na potrzeby projektu „Strategii...” wykorzystano następujące metody badawcze:

- ankieta – była ona dostępna dla mieszkańców gminy Wilamowice w okresie od września do października 2016 w postaci formularzy papierowych i elektronicznych. Zebrano 31 kwestionariuszy,
- spotkania warsztatowe w poszczególnych sołectwach – spotkania pozwoliły na uzyskanie bardzo wysokiego poziomu interakcji między uczestnikami, ogniskowanie dyskusji wokół zaplanowanego tematu, a także wizualizację przebiegu pracy i jej wyników. Inną istotną zaletą zastosowanych technik była wysoka efektywność dyskusji.

Proces opracowywania projektu „Strategii...” obejmował następujące etapy:

- etap diagnostyczny – związany z analizą stanu wyjściowego (analiza społeczno - gospodarcza, potencjał gminy, potrzeby mieszkańców) oraz z realizacją badań,
- etap koncepcyjny – dotyczący wypracowania wizji, misji, priorytetów, określenia kierunków działania oraz zadań realizacyjnych. W etapie tym określono główne założenia do procesu wdrażania Strategii w kontekście ramowego harmonogramu działań, programu operacyjnego na najbliższe lata, możliwych źródeł finansowania oraz systemu monitorowania i ewaluacji Strategii. Założeniem etapu było przede wszystkim wspólne wypracowanie wizji rozwoju obszaru, zdefiniowanie najważniejszych celów do osiągnięcia oraz sposobów ich realizacji. W tym etapie kluczowe znaczenie miały warsztaty oraz bezpośrednie konsultacje indywidualne, służące wypracowywaniu głównych założeń rozwojowych.

Projekt „Strategii...” jest rezultatem prac samorządu Gminy Wilamowice, które zostały podjęte wspólnie z mieszkańcami (osobami wywodzącymi się z 3 sektorów – społecznego, samorządowego oraz gospodarczego).

¹ projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biala, 2016

Celem opracowania projektu „Strategii...” było rozpoznanie atutów i mankamentów gminy Wilamowice, a także stojących przed gminą szans i zagrożeń oraz wskazanie kierunków rozwoju, które są najbardziej perspektywiczne.

Projekt „Strategii...” składa się z trzech podstawowych części: diagnostycznej, koncepcyjnej oraz wdrożeniowej.

- Część pierwsza - diagnostyczna obejmuje zagadnienia związane z: diagnozą obecnej sytuacji, w jakiej znajduje się gmina – sytuacji demograficznej, społecznej oraz gospodarczej. W ramach tej części opisano na podstawie dostępnych danych utrzymujące się na obszarze gminy trendy, tendencje, dostępną infrastrukturę. Analizą objęto okres 4-lech lat wstecz (lata 2012 – 2015).
- Część druga - koncepcyjna to wskazanie rozpoznanego, optymalnego celu strategicznego gminy, opis misji i wizji gminy, a także wykaz kluczowych kierunków rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2016 – 2025.
- Część trzecia - wdrożeniowa obejmuje wskazanie oczekiwanych efektów wdrażania strategii, procedur monitoringu i ewaluacji, określenie harmonogramu realizacji strategii.

Dzięki takiej strukturze projekt „Strategii Rozwoju...” ma szansę stać się dokumentem, który w efektywny sposób realizuje zasadnicze cele:

- jest najbardziej aktualnym, zintegrowanym i przetworzonym kompendium wszelkich informacji o Gminie Wilamowice – jej terenie, mieszkańcach, sytuacji społecznej, gospodarczej, etc.,
- pełni funkcję efektywnego narzędzia promocyjnego, wykorzystywanego przez Samorząd w celach związanych z prezentacją terenu gminy, kreowaniem jej wizerunku, jako miejsca z różnych względów atrakcyjnego,
- jest wyrazem woli tak mieszkańców, jak też i samorządu lokalnego, w zakresie priorytetowych kierunków rozwoju w najbliższym okresie.

Ponadto projekt „Strategii...” przedstawia metodykę prac a także zasadność jej przygotowania w oparciu o wykazaną spójność z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.²

Monitorowaniem wdrażania Strategii zajmować się będzie Komitet Monitorujący, w którego skład wchodzi: Burmistrz Gminy, Sekretarz Gminy, przedstawiciele: Rady Gminy Wilamowice, instytucji z terenu Gminy. Komitet Monitorujący zostanie powołany zarządzeniem Burmistrza Gminy po przyjęciu Strategii przez Radę Gminy Wilamowice

Monitoringowi podlegać będzie zgodność i kolejność realizacji zadań wynikających ze strategii, terminowość realizacji projektów, ich jakość, źródła finansowania oraz przepływy środków pieniężnych. Po realizacji Strategii Komitet Monitorujący dokona jej ewaluacji oraz sporządzi raport końcowy obrazujący faktycznie zrealizowane zadania pod kątem realizacji zamierzonych celów połączony z rachunkiem ekonomicznym porównującym poniesione nakłady na rozwój z końcowymi wynikami ekonomicznymi. Wnioski zawarte w raporcie posłużą także do ustalenia problemów wynikających z realizacji strategii i ustalenia warunków wyjściowych do opracowania strategii rozwoju gminy na lata następne. Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2016-2025 odbywać się będzie nie rzadziej, niż co 2 lata. Zapisy Strategii mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia.³

Rozwój Gminy Wilamowice zależy od wielu czynników zewnętrznych, w tym przepisów i programów Unii Europejskiej, warunków tworzonych przez państwo polskie, a także okoliczności globalnych, jak zmiany klimatyczne, czy kryzysy gospodarcze. Są jednak czynniki zależne od ludzi, którzy zamieszkują ten obszar i ich reprezentacje: samorząd lokalny, organizacje społeczne, przedsiębiorców.

Wizja rozwoju Gminy Wilamowice zakłada, że:

do roku 2025 obszar ten będą zamieszkiwali ludzie o kwalifikacjach dostosowanych do lokalnego i regionalnego rynku pracy, otwarci na zmianę, ustawiczne kształcenie i innowacyjne rozwiązania.

Będzie to obszar wykorzystujący nowoczesne rozwiązania technologiczne związane z branżą rolniczą, rybacką, z uzupełniającą funkcją turystyczną, schludny, sprzyjający aktywnej rekreacji i wypoczynkowi, integracji, z silnymi organizacjami społecznymi.

Misją Gminy Wilamowice jest:

dbanie o wysoki poziom życia mieszkańców i rozwój kapitału społecznego oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości z poszanowaniem środowiska naturalnego.

² projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

³ projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

Gmina Wilamowice jest sprzyjającym miejscem życia dla mieszkańców, turystów odwiedzających gminę oraz gospodarstw rolnych. To obszar atrakcyjny kulturowo i przyrodniczo, nastawiony na rozwój nowoczesnej infrastruktury, efektywnego rolnictwa i ekologicznych sektorów działalności gospodarczej.

To gmina, która uwzględnia potrzeby oraz dążenia lokalnej społeczności, wychodząc naprzeciw aspiracjom swoich mieszkańców

Podejmowane przez samorząd lokalny działania w kierunku poprawy jakości życia mieszkańców, w tym dostępnej infrastruktury drogowej, komunalnej, edukacyjnej, rekreacyjno– sportowej, medycznej oraz społecznej mogą przesądzić w najbliższej przyszłości o:

- zapewnieniu obecnym – dotychczasowym mieszkańcom satysfakcji z codziennego życia na terenie gminy oraz z panujących tam warunków,
- przyciągnięciu do gminy nowych mieszkańców – osób wywodzących się spoza gminy i podejmujących decyzję o wyborze tej lokalizacji jako docelowego miejsca prowadzenia gospodarstwa domowego.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Wilamowice, wyniki przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców gminy oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie trzech celów strategicznych, które w znaczący sposób wpływają na jej przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentruje się działalność Gminy Wilamowice.

W ramach wyznaczonych obszarów strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, cele operacyjne oraz zadania.

Podstawy rozwoju mają być tworzone na płaszczyźnie trzech celów strategicznych:

<p>Obszar publiczny infrastruktura techniczna i środowisko</p> <p>Cel strategiczny nr 1: Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy</p>
<p>Obszar gospodarczy przedsiębiorczość i konkurencyjność sektora mśp</p> <p>Cel strategiczny nr 2: przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości</p>
<p>Obszar społeczny rozwój kapitału społecznego z poszanowaniem tradycji i dziedzictwa kulturowego</p> <p>Cel strategiczny nr 3: poprawa jakości infrastruktury kulturalno-oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich</p>

W ramach każdego celu strategicznego wyznaczono cele operacyjne i zadania.

Tabela 1 Cele strategiczne i cele operacyjne, a także typy zadań do realizacji w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”

<p><i>Misją Gminy Wilamowice jest:</i></p> <p><i>dbanie o wysoki poziom życia mieszkańców i rozwój kapitału społecznego oraz wspieranie lokalnej przedsiębiorczości z poszanowaniem środowiska naturalnego</i></p>		
<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 2</p> <p>Przedsiębiorczość i konkurencyjność sektora mśp</p>	<p>CEL STRATEGICZNY 3</p> <p>Poprawa jakości infrastruktury kulturalno-oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich</p>
<p><i>Cele operacyjne:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Satisfakcja mieszkańców z zamieszkiwania na terenie gminy oraz osób przyjezdnych z pobytu na terenie gminy, • Dobrej jakości infrastruktura drogowa i techniczna, • Bogata oferta turystyczna dla mieszkańców i przyjezdnych, • Spadek liczby wypadków, kolizji i innych groźnych w skutkach zdarzeń drogowych, • Ograniczenie zakresu, w jakim zanieczyszczane jest powietrze na terenie gminy. 	<p><i>Cele operacyjne:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie liczby miejsc pracy, dostępnych dla mieszkańców gminy na jej terenie, • Zwiększenie liczby rentownych, trwale wpisanych w lokalne realia ekonomiczne podmiotów gospodarczych na terenie gminy, • Zwiększenie dochodów gminy z tytułu udziału w podatkach płaconych państwu przez mieszkańców i podmioty gospodarcze. 	<p><i>Cele operacyjne:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Przyciąganie na teren gminy osób, zainteresowanych osiedlaniem się, • Zachowanie i utrwalenie spuścizny kulturowej mieszkańców gminy, • Zaangażowanie mieszkańców gminy w działalność organizacji pozarządowych, obywatelska postawa wobec współczesnych przemian społecznych, • Wzrost kwalifikacji zasobów ludzkich – mieszkańców gminy, • Dobry stopień przygotowania dzieci i młodzieży – absolwentów placówek oświatowych z terenu gminy do kontynuowania nauki w wybranych szkołach, • Poprawa codziennej jakości życia - rozwój osobisty i społeczny – mieszkańców i rodzin z terenu gminy, • Trwała poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób starszych, niepełnosprawnych oraz uzależnionych.

Źródło: na podstawie projektu projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

2.1. Powiązanie projektu z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Analizując cele sformułowane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Gminy.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” został opracowany zgodnie wieloma dokumentami opracowanymi we wcześniejszym czasie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Cele i zadania przedstawione w projekcie „Strategii...” wpisują się w cele zawarte w poniższych dokumentach:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju
- Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w Obszarze Województw Małopolskiego i Śląskiego do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006-2020,
- Strategia Rozwoju Sportu w Województwie Śląskim do roku 2020,
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020,
- Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego,
- Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,
- Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Bielska” na lata 2016 – 2023,
- Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Rybackiej „Bielska Kraina” na lata 2014 – 2020.
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wilamowice na lata 2012 – 2027
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wilamowice w latach 2006- 2016

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący miasto Wilamowice
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Zasole Bielańskie
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Stara Wieś
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Dankowice
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Heczarnowice
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Wilamowice obejmujący sołectwo Piszczowice
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice
- Plan odnowy miejscowości Dankowice
- Plan odnowy miejscowości - Sołectwo Heczarnowice
- Plan odnowy miejscowości na lata 2013 – 2020 miejscowość Stara Wieś
- Plan odnowy miejscowości Piszczowice na lata 2014 - 2020
- Plan odnowy i rozwoju miasta Wilamowice

- Plan odnowy miejscowości - Zasole Bielańskie.

2.1.1 Prawodawstwo Unii Europejskiej

Podpisując Traktat Akcesyjny Polska zgodziła się na respektowanie prawa wspólnotowego zgodnie z przyjętymi w Unii Europejskiej zasadami, a więc z pierwszeństwem przed prawem krajowym oraz z uwzględnieniem bezpośredniego obowiązywania wspólnotowych rozporządzeń.

Ze względu na to, iż w odniesieniu do zagadnień dotyczących ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym nie funkcjonuje jeden nadrzędny akt prawny, który regulowałby te kwestie, prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” uwzględniono między innymi przepisy sprecyzowane w następujących dyrektywach:

- a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- b) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
- c) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- d) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy,
- e) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- f) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku,
- g) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

2.1.2 Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego

Zadania i cele strategiczne zamieszczone w projekcie „Strategii ...” w odniesieniu do poszczególnych celów długoterminowych zapisanych w innych dokumentach zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów (która w sposób bezpośredni została przeniesiona do projektu „Strategii ...”) jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska oraz wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Zapisy umieszczone w analizowanym projekcie „Strategii...” są zgodne z postanowieniami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK)

W Krajowej Strategii zawarto cele i działania, które są zbieżne z założeniami zawartymi w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2016-2025” główne z nich zestawiono poniżej:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem,

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe,

Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela,

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka

Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki,

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki,

Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego,

Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,

Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko,

Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu,

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna

Cel III.1. Integracja społeczna,

Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Założenia projektu „Strategii...” obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących zaspokojenia potrzeb mieszkańców i trwałego rozwoju Gminy Wilamowice przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Cele wyszczególnione w Krajowej Strategii zbieżne z celami analizowanego dokumentu to głównie:

Cel 1 Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

- Cel 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi,
- Cel. 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw,

Cel 2 – Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych:

- Cel 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- Cel 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- Cel 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

Cel 3 – Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie:

- Cel 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania,
- Cel 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi sektorami polityki regionalnej.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest dokumentem strategicznym określającym sposób kształtowania ładu przestrzennego oraz zasady związane z rozwojem, przyjmując przestrzeń jako płaszczyznę odniesienia w programowaniu działań rozwojowych. Główny cel Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 określono jako Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych - konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wpisuje się w ten cel, uwzględniając potencjał rozwojowy gminy związany z rozwojem usług turystycznych bazujących na posiadanych zasobach przyrodniczych. Jednocześnie projekt strategii w określonej przez siebie wizji i misji rozwoju uwzględnia zrównoważone zarządzanie zasobami przyrodniczymi, stanowiącymi jeden z najważniejszych zasobów rozwojowych gminy Wilamowice.

Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020

Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 identyfikuje możliwości współpracy pomiędzy województwami śląskim i małopolskim oraz wskazuje kierunki interwencji umożliwiające rozwijanie i zacieśnianie tej współpracy. Konsekwencją wspólnych inicjatyw podejmowanych przez oba województwa oraz polski Rząd będzie kreowanie Polski Południowej jako silnego i konkurencyjnego obszaru w Europie.

Głównym celem strategii jest Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację trzech celów strategicznych:

- *pierwszy cel strategiczny zorientowany na wzmocnienie relacji i integrację Europolu górnośląsko - krakowskiego: Europol górnośląsko - krakowski obszarem koncentracji innowacji i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich*
- *drugi cel strategiczny zorientowany na łączenie aktywności podmiotów i potencjałów endogenicznych całego makroregionu oraz poszerzanie możliwości współpracy i realizowania projektów rozwojowych w Polsce Południowej: Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych,*
- *trzeci cel strategiczny zorientowany na wzmocnienie pozycji makroregionu w otoczeniu, w szczególności dzięki zwiększaniu atrakcyjności makroregionu dla podmiotów w otoczeniu: Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmocniające potencjały makroregionu.*

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wpisuje się w cel główny Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020. Realizacja działań strategii, przyczyniać się będzie nie tylko do zdynamizowania rozwoju społeczno - gospodarczego, ale również zacieśnienia partnerstwa pomiędzy tworzącymi ją regionami (m.in. w zakresie kształcenia potencjału ludzkiego).

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” określa wizję rozwoju, cele oraz sposoby ich osiągania w perspektywie do roku 2020. Dla realizacji celów Strategii zaplanowano podejmowanie interwencji w ramach 4 obszarów priorytetowych:

- *Obszar priorytetowy A. Nowa gospodarka* - Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność.
- *Obszar priorytetowy B. Szanse rozwojowe mieszkańców* - województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie.
- *Obszar priorytetowy C. Przestrzeń* - województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni.
- *Obszar priorytetowy D. Relacje z otoczeniem* - województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wpisuje się realizację obszarów priorytetowych poprzez realizację działań przyczyniających się do:

- rozwoju przedsiębiorczości w gminie, która zakłada sukcesywną modernizację i poprawę infrastruktury drogowej oraz połączeń komunikacyjnych (samochodowych i kolejowych) gminy, jak również dynamiczny rozwój przedsiębiorczości i poprawę bezpieczeństwa,
- poprawy jakości środowiska naturalnego poprzez poprawę stanu czystości powietrza, gleby oraz czystości i zagospodarowania wód,
- rozwoju potencjału ludzkiego gminy poprzez umożliwienie zwiększenia szans edukacyjnych mieszkańców, wzrost spójności społecznej, zwiększenie dostępności do kultury i sportu mieszkańców, poprawę kondycji zdrowotnej mieszkańców gminy umożliwiając tym samym osiągnięcie postulatów zawartych w obszarach priorytetowych Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020

Program stanowi narzędzie realizacji polityki regionalnej, mającej przyczyniać się do osiągnięcia celów zawartych w Strategii Rozwoju Kraju, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie oraz Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. W ramach Programu określono 13 priorytetów, odnoszących się do realizacji celów szczegółowych. Program zakłada oparcie wymiaru terytorialnego o obszary funkcjonalne subregionów i zwiększenie zaangażowania samorządów terytorialnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi UE, przewiduje działania w formie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, na rzecz wdrażania przedsięwzięć realizujących wspólną wizję rozwojową. Z punktu widzenia projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 stanowi jedno z najważniejszych narzędzi finansowania działań przyczyniających się do osiągnięcia jej celów. Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020: Strategia Rozwoju Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 oraz Strategia Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Południowego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 to odpowiedź na potrzeby rozwojowe środowisk subregionalnych oraz wyzwaniem w zakresie mobilizacji różnych podmiotów lokalnych i regionalnych na rzecz osiągania wspólnych celów rozwojowych. Strategia wyznacza cele rozwojowe dla subregionu, identyfikując jego specjalizacje terytorialne. Wizja rozwoju określona w dokumencie jest następująca Subregion południowy obszarem zrównoważonego i trwałego rozwoju, stwarzającym mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie oraz dostęp do dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej. Subregion aktywny społecznie i gospodarczo, wykorzystujący swoje naturalne walory przyrodnicze celem ugruntowania specjalizacji turystycznej subregionu na tle województwa, kraju oraz Europy.

Strategia RIT wyznacza 4 Priorytety, które umożliwiają rozwój Gmin Subregionu Południowego, a tym samym osiągnięcie wizji rozwoju, tj.

- Priorytet 1. Nowoczesna gospodarka – Subregion południowy regionem innowacji i nowoczesnej gospodarki,
- Priorytet 2. Rozwój kompetencji, wykształcenia i postaw obywatelskich – Poprawa spójności społecznej Subregionu południowego,
- Priorytet 3. Rozwój infrastruktury i usług dla zrównoważonego rozwoju - Subregion południowy regionem nowoczesnej infrastruktury zapewniającej dogodne warunki życia dla mieszkańców i wzrost gospodarczy,
- Priorytet 4. Współpraca i wizerunek zewnętrzny - Subregion południowy regionem otwartym na współpracę, będącym istotnym partnerem w rozwoju województwa. Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego do 2020 roku: Misją powiatu bielskiego jest wspieranie rozwoju usług turystycznych i przedsiębiorczości w oparciu o dwa podstawowe zasoby endogeniczne: szczególne piękno przyrody beskidzkiej oraz wyjątkową przedsiębiorczość mieszkańców, gotowych kreować usługi unikalnej jakości. Dbałość o potencjał ludzki i zasoby przyrody – dwa skarby Podbeskidzia – będzie wyznaczać główny kierunek rozwoju powiatu bielskiego. Powiat bielski będzie koncentrował swoje wysiłki strategiczne wokół trzech głównych celów:
 - Cel I: Rozwój turystyki i przedsiębiorczości w powiecie,
 - Cel II: Poprawa jakości środowiska naturalnego,
 - Cel III: Rozwój potencjału ludzkiego powiatu.

Cele założone w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wpisują się we wszystkie trzy przytoczone cele Strategii Rozwoju Powiatu Bielskiego

Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do roku 2019 wraz z perspektywą do roku 2024

W 2015 roku został opracowany „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z perspektywą do roku 2024” zapisano w nim cele, z którymi zbieżne są zapisy umieszczone w projekcie analizowanej „Strategii...”:

Powietrze atmosferyczne (P)

- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych.
- Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami.

Zasoby wodne (W)

- System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

Gospodarka odpadami (GO)

- Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu i termicznym przekształcaniu pozostałych odpadów palnych z odzyskiem energii.

Ochrona przyrody (OP)

- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

Zasoby surowców naturalnych (ZSN)

- Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

Gleby (GL)

- Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

Tereny przemysłowe (TP)

- Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi.

Hałas (H)

- Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM)

- Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach **Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym (PPAP)**
- Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”

W projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” zapisanych jest wiele celów i priorytetów zbieżnych z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, są to głównie:

Priorytet A: Województwo śląskie regionem nowej gospodarki kreującym i skutecznie absorbującym technologie

- Cel strategiczny. A.1. Wysoki poziom wykształcenia i umiejętności mieszkańców,
- Cel strategiczny. A.2. Rozwinięta infrastruktura nowej gospodarki,
- Cel strategiczny. A.3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.

Priorytet B: Województwo śląskie regionem o powszechnej dostępności do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie

- Cel strategiczny B.1. Zdrowy i bezpieczny mieszkaniec województwa,
- Cel strategiczny B.2. Wysoka jakość środowiska naturalnego,
- Cel strategiczny B.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni,

Priorytet C: Województwo śląskie znaczącym partnerem kreacji kultury, nauki i przestrzeni europejskiej.

- Cel strategiczny C.2. Wysoka pozycja regionu w procesie kreowania rozwoju Europy,
- Cel strategiczny C.3. Silny ośrodek nauki i kultury.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bielskiego na lata 2013-2016

W opracowanej w 2013 roku aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bielskiego na lata 2013-2016 zaproponowano cele nadrzędne i cele szczegółowe, z którymi spójny jest projekt analizowanej „Strategii...”, są to głównie:

- Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,
- Kontynuacja działań dla zapewnienia wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrony jakości wód podziemnych,
- Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost odzysku odpadów i ograniczenie składowania odpadów,
- Zahamowanie strat różnorodności biologicznej, ekosystemów i krajobrazu,
- Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych,
- Racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
- Przekształcenie terenów poprzemysłowych i zdegradowanych zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,
- Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,
- Ochrona mieszkańców przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021

Do końca 2016 roku obowiązującym Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice był opracowany w 2014 roku „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021.”

Główne cele wymienione do realizacji w latach 2014-2017 to:

- Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych w tym
 - wodochłonności, energochłonność gospodarki na terenie gminy,
 - wykorzystanie energii odnawialnej,
 - ochrona przyrody i krajobrazu,

- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- ochrona gleb i zasobów kopalin,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego w Gminie Wilamowice w tym:
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - zanieczyszczenie powietrza,
 - gospodarowanie odpadami,
 - oddziaływanie hałasu,
 - oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
 - chemikalia w środowisku,
 - poważne awarie przemysłowe.

W chwili obecnej niezbędne jest opracowanie nowego programu Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice zgodnie z nowymi wytycznymi i nową perspektywą czasową, w związku z tym aktualnie opracowywany jest nowy program na lata 2017-2020.

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1. *Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie*

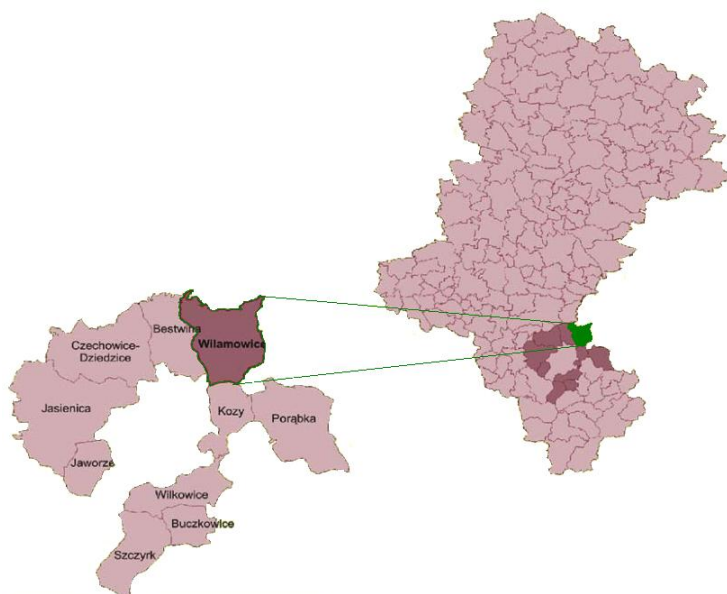
Analizy stanu środowiska gminy Wilamowice dokonano w szeregu obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego gminy, m.in. w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Wilamowice na lata 2014-2017 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2021”, w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2016-2025” oraz w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wilamowice”.

W związku z tym niniejsza „Prognoza...” omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w harmonogramie zamieszczonym w projekcie „Strategii...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego jak i również zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano dane przedstawione w projekcie „Strategii...”, przekazane przez Gminę Wilamowice oraz zgromadzone samodzielnie przez Wykonawcę, w tym także przygotowane w ostatnich latach opracowania, analizy i raporty.

3.1.1 *Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia*

Wilamowice to gmina miejsko-wiejska, która położona jest we wschodniej części województwa śląskiego, w północno – wschodniej części powiatu bielskiego.

Rysunek 1 Położenie gminy Wilamowice na tle województwa śląskiego i powiatu bielskiego

Źródło: www.stat.gov.pl, 2017

Gmina Wilamowice graniczy:

- od północy z gminą Brzeszcze należącą do powiatu oświęcimskiego województwa małopolskiego,
- od zachodu z gminą Bestwina należącą do powiatu bielskiego województwa śląskiego,
- od południa z gminą Kozy należącą do powiatu bielskiego województwa śląskiego oraz miastem na prawach powiatu Bielsko – Biala,
- od wschodu z gminą Kęty należącą do powiatu oświęcimskiego województwa małopolskiego.

Obszar gminy usytuowany jest na pograniczu południowej części Kotliny Oświęcimskiej i północnej części Pogórza Śląskiego, w zlewni trzech rzek: Soły, Wisły oraz Łękawki, w odległości około 14 km od granic Bielsko – Białej oraz około 16 km od Oświęcimia. Centralną część gminy stanowi miasto Wilamowice, otoczone od północy, wschodu i południa terenami wiejskimi. Gmina Wilamowice stanowi obszar o powierzchni 5 672 ha, gdzie Miasto zajmuje 1 041 ha, a tereny wiejskie 4 631 ha. W skład gminy wchodzi miasto Wilamowice, a także pięć sołectw: Pisarzowice, Dankowice, Stara Wieś, Hecznarowice i Zasole Bielańskie.⁴

Pod względem geograficznym obszar gminy usytuowany jest na granicy dwóch krain geograficznych o równoleżnikowym przebiegu granic. Część północna i centralna należy do Kotliny Oświęcimskiej, natomiast pozostała część stanowi Wysoczyznę Wilamowicką, nazwaną Podgórzem Wilamowickim. Na południe od Pisarzowic Wysoczyzna Wilamowicka przechodzi stopniowo w karpackie Pogórze Śląskie. Wysokości bezwzględne terenu wahają się od 237 m n. p. m. w dolinie Wisły do 355 m n. p. m. w południowej części gminy. Pod względem tektonicznym z kolei południowa część gminy znajduje się w zasięgu Karpat Fliszowych, północna zaś - Zapadliska Przedkarpackiego. Na terenie Wilamowic znajdują się utwory czwartorzędowe, piaszczyste i mułowcowe. Pozostały obszar pokryty jest utworami lessowymi. Występują również utwory fliszowe, co ma bezpośredni związek z tworzeniem się osuwisk.

Na terenie Wilamowic znajduje się gęsta sieć rzeczna. Przez północną część gminy przepływa Wisła, natomiast wzdłuż granicy wschodniej Soła.⁵

Wzdłuż dolin Soły i Wisły znajdują się obszary Natura 2000, do których należy zaliczyć Dolinę Dolnej Soły (około 7% ogólnej powierzchni obszaru), Stawy w Brzeszczach (3065,9 ha) oraz Dolną Solę (501,0 ha).

Transport na terenie gminy odbywa się na drogach powiatowych i gminnych – przez gminy Wilamowice nie przebiegają bowiem drogi wojewódzkie ani krajowe. Brak dróg wysokiej klasy nie wpływa jednak na jakość komunikacji w gminie. W odległości około 7 km, wzdłuż zachodniej granicy gminy, znajduje się droga DK1 relacji Bielsko Biala – Tychy, do której dojazd z centrów Dankowic i Starej Wsi zajmuje około 10 minut. Z kolei w odległości około 4 km od południowej granicy Pisarzowic umiejscowiony jest węzeł na styku dróg ekspresowych S1 i S69 relacji Bielsko Biala – Zwardoń, dzięki któremu w ciągu około 15 minut można dojechać do Żywca i Cieszyna.⁶ Przez obszar gminy (na odcinku około 2,5 km) przebiega również dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa pierwszej klasy nr 93 Trzebinia – granica państwa. W miejscowości Dankowice natomiast ulokowana jest stacja kolejowa – jedyna na terenie gminy.

Atrakcyjne położenie gminy Wilamowice oraz dobrze rozbudowana sieć komunikacji zachęca turystów do odwiedzania terenów gminy. Łatwy dojazd w Beskid Śląski i Żywiecki przyciąga zarówno fanów sportów zimowych jak i zwolenników żeglarsstwa oraz paralotniarzy. Dla osób lubiących myślistwo i łowiectwo dużą atrakcją stanowią rozległe, otwarte tereny, a także zbiorniki wodne. Na terenie gminy działają dwa koła łowieckie - „Żbik” w Dankowicach i „Knieja” w Pisarzowicach.

Bazę turystyczną i rekreacyjno-sportową tworzą:

- hotel w LKS Wilamowice,
- hala sportowa z trybuną,
- stadion sportowy z krytą trybuną,
- korty do tenisa ziemnego,
- Ludowy Klub Sportowy „Pasjonat” w Dankowicach,
- Ludowy Klub Sportowy „Wilamowiczanka” w Wilamowicach.

Corocznie w maju lub czerwcu na terenie gminy Wilamowice odbywają się „Wilamowskie Śmiergusty”. Obchody te połączone są z promocją gminy, bogatym programem artystycznym, integracją z innymi gminami, a także z promocją zdrowego żywienia dzięki Lokalnej Grupie Rybackiej „Bielska Kraina” z Bielska – Białej. Wiosną i jesienią swoje święto mają także wilamowscy ogrodnicy i szkółkarze. Odbywają się wówczas tzw.

⁴ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 – 2017

⁵ na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biala, 2016

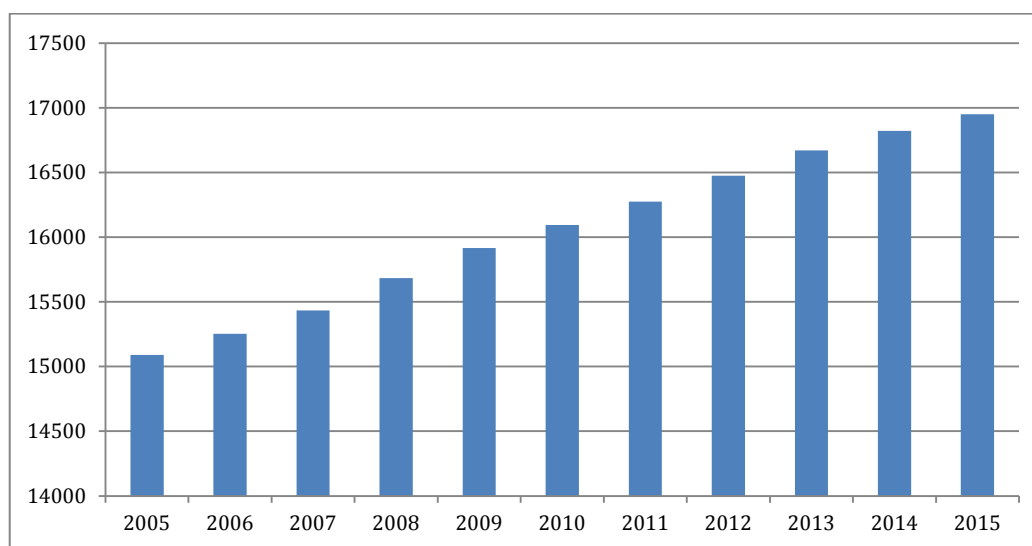
⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice 2016

„Święto kwitnącej azalii” i „Babie lato”. Od kilku lat w trakcie tych świąt gminę w ciągu tygodnia odwiedza około 100 tys. turystów z terenu województwa śląskiego oraz z odległych zakątków polski, a nawet z Czech i Słowacji.⁷

Powierzchnia gminy zajmuje 5672 ha, użytki rolne natomiast stanowią 4092 ha, czyli 72% obszaru. Pomimo wysokich walorów przyrodniczych Wilamowic, lasy i grunty leśne zajmują zaledwie około 433 ha (to jest 7,6% powierzchni).

Biorąc pod uwagę jakość gleb (o najwyższych klasach bonitacji) można zauważyć, że gmina Wilamowice posiada bardzo dobre warunki dla produkcji rolnej. Gleby występujące w gminie zaliczane są do klas IIIa i IIIb, a także do IVa i IVb.

Według Banku Danych Lokalnych na terenie gminy w 2015 roku mieszkało 16 951 osób.

Rysunek 2 Liczba mieszkańców gminy Wilamowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na przestrzeni kilku ostatnich lat zaobserwowano wzrost liczebności populacji w gminie Wilamowice. Ma to związek z wciąż utrzymującym się na dodatnim poziomie przyrostem naturalnym oraz z korzystnie kształtującym się wskaźnikiem salda migracji wewnętrznych.

Analizując wskaźnik obciążenia demograficznego ludności w wieku nieprodukcyjnym (na 100 osób w wieku produkcyjnym), można zauważyć, że wzrósł on w przypadku gminy Wilamowice z poziomu 57,4 w roku 2012 do poziomu 57,8 w roku 2015. Z kolei wskaźnik dla ludności w wieku poprodukcyjnym (wobec ludności w wieku przedprodukcyjnym) wzrósł z poziomu 77,3 w roku 2012 do poziomu 81,8 w roku 2015. Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym natomiast wzrósł z poziomu 25,0 w roku 2012 do poziomu 26,0 w roku 2015.

W 2015 roku aż 98% spośród 1385 podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność na terenie gminy Wilamowice reprezentowało sektor prywatny. Pozostałe 26 podmiotów stanowiło sektor publiczny, przy czym zdecydowanie dominowały państwowe i samorządowe jednostki budżetowe (23 jednostki).

Obecnie na terenie gminy znajduje się 197 km sieci wodociągowej i 161,06 km sieci kanalizacyjnej. ZWiK w Wilamowicach obsługuje 3396 odbiorców wody oraz 2456 dostawców ścieków (około 83,7% mieszkańców gminy), a z terenu gminy odprowadza się rocznie około 568,50 dam³ ścieków oczyszczonych (około 70,7% ogólnej liczby ścieków).⁸

Na obszarze gminy Wilamowice nie funkcjonują obecnie przedsiębiorstwa ciepłownicze. Nie planuje się także realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Rolniczy charakter obszaru gminy, rozproszenie zabudowy oraz nieznaczne zapotrzebowanie na ciepło mają decydujący wpływ na fakt iż realizacja przedsięwzięcia związanego

z uruchomieniem przedsiębiorstwa ciepłowniczego obsługującego mieszkańców Wilamowic, byłaby kosztowna i prawdopodobnie ekonomicznie nieuzasadniona.⁹

⁷ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 – 2017

⁸ Na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

⁹ Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wilamowice na lata 2012-2027

3.1.2 Warunki klimatyczne

Obszar na którym znajduje się gmina Wilamowice należy do doliny podkarpackiej stanowiącej pas przejściowy między górami i kotlinami podgórskimi. Średnia roczna temperatura powietrza dla tego regionu wynosi od około 8 do 10⁰C, natomiast maksymalne i minimalne temperatury osiągają odpowiednio około 37⁰C oraz -31⁰C. Na podstawie wskaźników temperatury, a także biorąc pod uwagę relacje z położeniem geograficznym, obszar gminy Wilamowice sytuuje się w obrębie dwóch mezoregionów klimatycznych – Kotliny Oświęcimskiej oraz Podgórze Śląskiego.

Szczegółowe parametry charakteryzujące mezoregion Kotliny Oświęcimskiej są następujące:

- średnia temperatura 7,7 – 8,0⁰C;
- maksymalna temperatura od +35 do + 36 ⁰C;
- minimalna do -31⁰C;
- okres z przymrozkami 80-88 dni w roku;
- czas trwania okresu letniego 90 dni;
- okres wegetacji krótszy o 1-2 dni niż na Wysoczyźnie Wilamowskiej;
- średnia roczna suma opadów 750 mm.

Z kolei szczegółowe parametry charakteryzujące mezoregion Pogórze Śląskiego osiągają następujące wartości:

- średnia temperatura 7,5 – 7,6⁰C;
- maksymalna temperatura od +35 do + 37 ⁰C;
- minimalna do -30⁰C;
- okres termicznej zimy krótszy niż 80 dni;
- czas trwania okresu letniego 85 dni;
- okres wegetacji wydłuża się do 225 dni;
- średnia roczna suma opadów 950 mm.¹⁰

Na mezoklimat Wilamowic znaczący wpływ mają czynniki lokalne takie jak ukształtowanie, a także pokrycie terenu oraz warunki wodne. W obszarach usytuowanych w dolinach rzecznych występują inwersje temperatur, co związane jest z powstawaniem tzw. zastoisk zimnego powietrza. Sprzyja to tworzeniu się mgieł radiacyjnych. Tereny te charakteryzują znaczne dobowe amplitudy temperatur i wilgotności, a naturalna wentylacja utrudniona. Umiarkowanie korzystne warunki mezoklimatyczne występują z kolei na terasach rzecznych, a także na wysoczyźnie.¹¹

3.1.3 Hydrografia

Wody powierzchniowe

Gmina Wilamowice pod względem hydrograficznym położona jest w dolinie dwóch rzek. Są to przepływająca przez północną część gminy rzeka Wisła oraz płynąca wzdłuż granicy wschodniej rzeka Soła, mająca swe źródła w Beskidzie Żywieckim.¹² Wraz z dopływami tworzą one gęstą sieć rzeczną pokrywającą obszar charakteryzowanej gminy. Bezpośrednimi dopływami Wisły są potoki Łękawka, z dopływem spod Granic, oraz Dańkówka, z dopływami ze Starej Wsi Górnej, w Sikorze, spod Bestwinki oraz Fracką Doliną. Z kolei do dopływów Soły zaliczają się Pisarzówka wraz z uchodzącymi do niej rzekami Słonica i Czerwonką, oraz Młynówka Oświęcimska z uchodzącą do niej Wilamówką. Cieki te zasilane są głównie przez opady atmosferyczne, a zaledwie w niewielkim stopniu przez wody podziemne i roztopowe. Doliny Soły i Wisły oraz ich dopływy zajmują około 30 % powierzchni gminy. Łączą się one często w większe formy wklęsłe o przebiegu południkowym. Gęsta sieć rzeczna wraz z niewielkimi stokami tworzy urozmaicony krajobraz o falisto - pagórkowatej rzeźbie, przecinanej wklęsłymi formami dolin rzek.¹³

W rejonie Wilamowic Soła ma charakter rzeki nizinnej. Wiąże się to ze spowolnieniem obiegu wody oraz zmniejszeniem współczynnika odpływu. Rzeka ta zmienia swój główny nurt niemalże po każdym wezbraniu. Na obszarze analizowanej gminy wyróżniono sześć jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Wisła od Białej do Przemszy (Rzeczne JCWP) - PLRW20001921199
- Soła od zbiornika Czaniec do ujścia (Rzeczne JCWP) - PLRW200015213299
- Dankówka (Rzeczne JCWP) - PLRW20006211569
- Pisarzówka (Rzeczne JCWP) - PLRW2000621329789

¹⁰ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 – 2017

¹¹ Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wilamowice na lata 2012-2027

¹² Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

¹³ Na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

- Łękawka - PLRW20006211549
- Młynówka Oświęcimska (Rzeczne JCWP) - PLRW2000232115969

Występuje tu również bardzo rozbudowana sieć otwartych rowów melioracyjnych połączonych zarówno z naturalnymi ciekami wodnymi jak i innymi rowami melioracyjnymi. Obejmują one swym zasięgiem prawie cały obszar gminy Wilamowice.¹⁴

Wzdłuż Wisły i Soły można zaobserwować występowanie zarówno naturalnych zbiorników, tzw. starorzeczy obu rzek, jak i zbiorników sztucznych. Spośród zbiorników sztucznych wyróżnia się głównie stawy rybne, które kształtują się wzdłuż dolin rzek w formie kaskadowych zgrupowań. Mniej liczne są natomiast zbiorniki pełniące funkcje rekreacyjne. Największa koncentracja zbiorników występuje w północnej części gminy, gdzie zajmują one powierzchnię prawie 100 ha natomiast na wierzchołach Pogórza Wilamowickiego ich powierzchnia wynosi około 37 ha. Do najważniejszych zbiorników w gminie Wilamowice zalicza się:

- stawy: Młyński, Czarny, Filik, Żabio - wzdłuż których koncentruje się zabudowa Starej Wsi,
- stawy: Foksowiec, Staronowy, Duży Dankowski, Mały Dankowski, Antoni Przygoniec, Młyński - zlokalizowane w rejonie Dankowic,
- stawy: Leżaje - znajdujące się w rejonie Zasola Bielańskiego.¹⁵

Wody podziemne

Wody podziemne zlokalizowane na obszarze gminy Wilamowice występują na różnych głębokościach w zależności od ich sąsiedztwa i rzeźby terenu. Na wierzchołach w południowej części gminy poziom tych wód sięga nawet 4 - 15 m. Natomiast w sąsiedztwie rzek, rowów melioracyjnych oraz stawów wody podziemne zalegają stosunkowo płytko, nawet już na głębokości 0.5 m.¹⁶ Pojawiają się one w pokrywach zwietrzelinowych Podgórza Wilamowickiego, ilasto - piaszczystych utworach miocenów oraz w utworach młodszego holocenu. W wyniku oddziaływania czynników zewnętrznych, wody denne zalegające wzdłuż Soły i jej dopływów są bardziej podatne na zanieczyszczenia, a ponadto szybko reagują na opady atmosferyczne. Temperatura tych wód uzależniona jest od temperatury powietrza atmosferycznego. Ze względu na dużą retencyjność wód podziemnych, czwartorzędowy zespół utworów, zgromadzonych na nieprzepuszczalnym podłożu miocenowym, stanowi podstawowe piętro wodonośne. Zasilane jest ono głównie przez wody opadowe oraz dopływy wód podziemnych z podłoża fliszowego. Na terenie Wilamowic stwierdzono również istnienie wód geotermalnych.¹⁷

Główny Zbiornik Wód Podziemnych 446 - Dolina rzeki Soły, w zasięgu którego położona jest charakterystyczna gmina, to czwartorzędowy zbiornik porowy, o zasobach dyspozycyjnych 15 tys. m³/d. Pod względem jakości wody tego zbiornika zalicza się do II i III klasy. Jest on zbiornikiem silnie zagrożonym wnikaniem zanieczyszczeń z powierzchni terenu do zgromadzonych w nim wód. Podobnie jak w przypadku wód powierzchniowych wyznaczono cztery jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

- PLGW2100142,
- PLGW2100143,
- PLGW2200148,
- PLGW2200152.¹⁸

3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe

Gmina Wilamowice pod względem geograficznym położona jest na obszarze Kotliny Oświęcimskiej (część północna i centralna) oraz na Wysoczyźnie Wilamowickiej zwanej Podgórzem Wilamowickim (pozostała część). Wysoczyzna ta nachylona jest w kierunku północnym, a przecinają ją dolinki małych cieków. W południowej części gminy przechodzi ona w karpackie Pogórze Śląskie, a granica między tymi jednostkami jest prawie niedostrzegalna. Nachylenie terenu nie przekracza 10 % lecz pomimo tak niewielkich deniwelacji terenu krajobraz Wilamowic pozostaje urozmaicony. Około 70 % powierzchni gminy posiada rzeźbę falisto - pagórkowatą, a pozostałe 30 % stanowią doliny Soły i Wisły wraz z dolinami ich dopływów. Wysokości bezwzględne terenu zamykają się w przedziale od 237 m n. p. m. do 355 m n. p. m. Najniżej położony punkt znajduje się w dolinie Wisły, natomiast najwyższy punkt położony jest w południowej części gminy. Tak więc średnia wysokość obszaru wynosi ok 300 m n. p. m.¹⁹

Pod względem tektonicznym gmina Wilamowice leży w zasięgu dwóch jednostek geologicznych. Północna jej część znajduje się w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, natomiast południowa - Karpat Fliszowych.

¹⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

¹⁵ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

¹⁷ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

¹⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

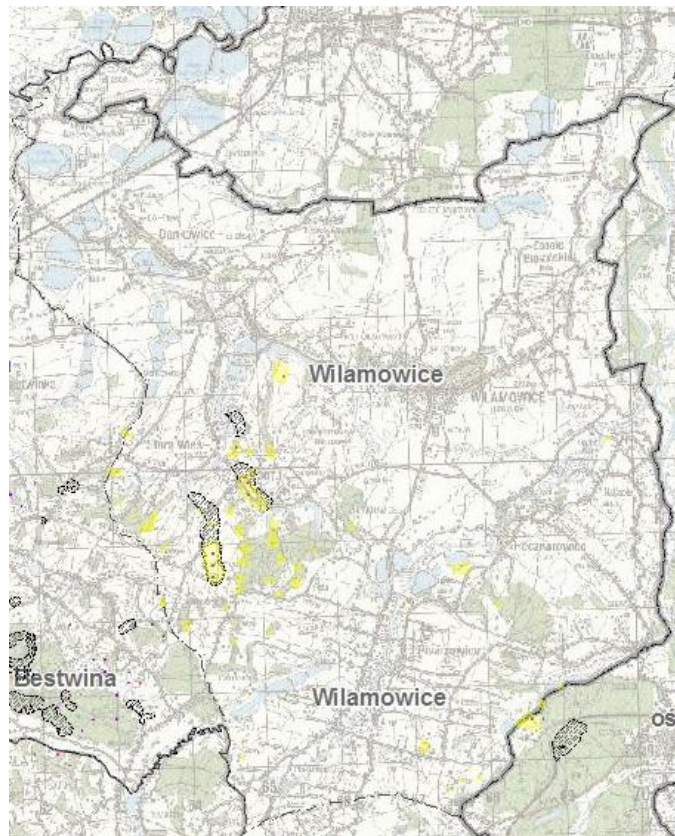
¹⁹ na podstawie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”, IRP Sp. z o.o. Bielsko – Biała, 2016

Utwory fliszowe występują więc jedynie w południowym obszarze Wilamowic i osiągają miąższości w przedziale od 0 m w północnej i środkowej części gminy, do 250 m na południu. Reprezentowane są one przez margle, łupki i piaskowce paleoceńsko - kredowe jednostki podśląskiej, łupki i piaskowce walanżynu i hoterywu (łupki cieszyńskie górne) oraz łupki i piaskowce hoterywu - aptu (warstwy grodziskie). Poniżej utworów fliszowych a także w północnej części gminy zalegają warstwy utworów miocennskich, których miąższości wynoszą 500 - 1000 m. Zbudowane są one głównie z ilowców, piaskowców, zlepieńców a także mułowców. Kolejnymi warstwami występującymi pod pokrywą utworów miocennskich są: warstwy brzeźne górnego karbonu o miąższości rzędu 350 m, osady ilaste i utwory węglanowe dolnego karbonu - miąższość ok 650 m, utwory węglanowe dewonu, których miąższość osiąga ok 200 m, utwory kambru o miąższości 300 m a także metamorficzne i krystaliczne skały prekambryjskie. Bezpośrednio na powierzchni, a więc na utworach fliszowych i miocennskich, zalega pokrywa osadów czwartorzędowych, tworzonych przez:

- utwory piaszczyste i mułowcowe - dolina rzeki Soły,
- zwietrzeliny - doliny rzek Piszczówka oraz Dankówka, a także wschodnia część gminy,
- utwory lessowe, głównie gliny pylaste - pozostały teren gminy.²⁰

Podłoże z jakiego zbudowany jest obszar gminy Wilamowice, a w szczególności występowanie utworów fliszowych, sprzyja powstawaniu na tym terenie osuwisk. Problem ten dotyczy głównie dróg gdyż osuwają się ich pobocza, co z kolei stanowi istotne zagrożenie dla użytkowników tych dróg. Obecnie nie istnieje zagrożenie dla budowli i innych budynków.

Obszar Wilamowic objęty jest realizowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny od 2006 roku projektem SOPO (System Ochrony Przeciwośuwiskowej), którego celem jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Wyniki tego projektu przedstawiane są na mapach topograficznych w skali 1:10 000. Dla gminy Wilamowice udokumentowano 59 osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych oraz 3 obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemi. Zlokalizowane są one głównie w zachodniej części gminy (sołectwo Stara Wieś), a także wzdłuż granicy gminy z powiatem oświęcimskim, w południowo wschodniej jej części.²¹

Rysunek 3 Mapa występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchem osuwiskowym w gminie Wilamowice.

Źródło: Stanisław Marszałek, Magdalena Maleszyk, 2010– Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10000, gm. Wilamowice, pow. bielski, woj. Śląskie, <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO> [dostęp 10 lutego 2017]

²⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

²¹ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

Rodzaj i typ gleby pokrywającej teren Wilamowice jest ściśle powiązany z rodzajem osadów czwartorzędowych oraz z warunkami klimatycznymi. Wyróżnić więc można następujące typy i rodzaje gleb:

- gleby pseudobielicowe
- gleby brunatne deluwialne
- gleby brunatne wylugowane
- mady glejowe
- mady brunatne.

Ponadto gleby występujące na terenie gminy można przyporządkować do poszczególnych jednostek systematycznych takich jak gleby autogeniczne, gleby napływowe oraz gleby pływowe. Do pierwszej jednostki, którą stanowią gleby autogeniczne, zaliczają się gleby brunatne oraz wytworzone z pyłowych utworów lessowatych gleby pseudobielicowe. Występują one na stokach o małym nachyleniu do 6°, a także na spłaszczeniach wierzchowinowych. Dominującym typem gleby w gminie są gleby bielcowe i pseudobielicowe, stanowiące ok 78 % gruntów ornych. Największą powierzchnię zajmują one w Wilamowicach, Pisarzowicach i Starej Wsi, mniejszy ich udział obserwuje się zaś w Zasolu Bielańskim oraz Heczarnowicach.²²

Ze względu na bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa charakter gminy Wilamowice można określić jako wybitnie rolniczy. Spowodowane jest to występowaniem zmeliorowanych gleb należących do najwyższych klas bonitacyjnych - IIIa, IIIb, IVa oraz IVb.²³ Zlokalizowane są one głównie na nizinym obszarze gminy, w północnej jej części. Gorsze warunki dla rolnictwa obserwuje się natomiast w dolinach rzecznych, gdzie stosunki wodne są nieuregulowane. Dlatego też tereny te wykorzystywane są jako użytki zielone. W zależności od klas bonitacyjnych gleb wyodrębnia się kompleksy przydatności rolniczej gleb, wśród których dominującym jest kompleks pszenny (ok 50% powierzchni gminy). Występuje tu również kompleks zbożowo - pastewny, zajmujący powierzchnię ok 19% wszystkich gruntów w gminie. Użytki rolne stanowią więc aż 72% ogólnej powierzchni gminy, natomiast lasy i grunty leśne zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię bo zaledwie 7.6 %.²⁴ 36% wszystkich lasów w gminie stanowią Lasy Państwowe, administrowane przez nadleśnictwa: Andrychów, Bielsko, Chrzanów.²⁵

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Położenie geograficzne gminy Wilamowice w dolinach rzeki Soły i Wisły, a także ukształtowanie terenu stanowią bez wątpienia istotny atut przyrodniczo - krajobrazowy gminy. Przeważającą powierzchnię Wilamowice stanowią pola uprawne i stawy hodowlane, którym towarzyszą przybrzeżne zbiorowiska szuwarowe. Spośród gatunków roślin chronionych występują tu następujące rośliny: bluszcz pospolity, grzybieńczyk wodny, listera jajowata, storczyk szerokolistny, kruszczyk szerokolistny, grązel żółty, pióropusznik strusi, podrzeń żebrowiec, salwinia pływająca, goździk kropkowany, konwalia majowa, kalina koralowa, kopytnik pospolity oraz kruszyna pospolita.²⁶ Niegdyś obszar ten pokrywał, należący do wielkiej puszczy karpackiej, zwarty kompleks leśny, z którego do dnia dzisiejszego zachowały się jedynie niewielkie kompleksy lasów mieszanych, w tym lasy o charakterze łęgów wierzbowo - topolowych i olchowych w dolinie Soły. Niektóre spośród występujących tu drzew zostały objęte ochroną zabytków przyrody i znajdują się na liście Pomników Przyrody.²⁷

Tabela 2 Pomniki przyrody ustanowione na terenie gminy Wilamowice

Nazwa	Data utworzenia	Podstawa prawna	Opis	Obwód na wysokości 1.3m [cm]	Wysokość [m]	Miejscowość
Buk pospolity	6 grudnia 1996 r.	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r	Buk pospolity (Fagus sylvatica)	365	19	Dankowice
Aleja lipowa	6 grudnia 1996 r.	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r	Aleja Lipowa o dł. ok. 1,5 km obejmuje 145 sztuk drzew w wieku 130 lat. Głównie lipy	135 - 265	18 - 21	Dankowice

²² Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

²³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

²⁴ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

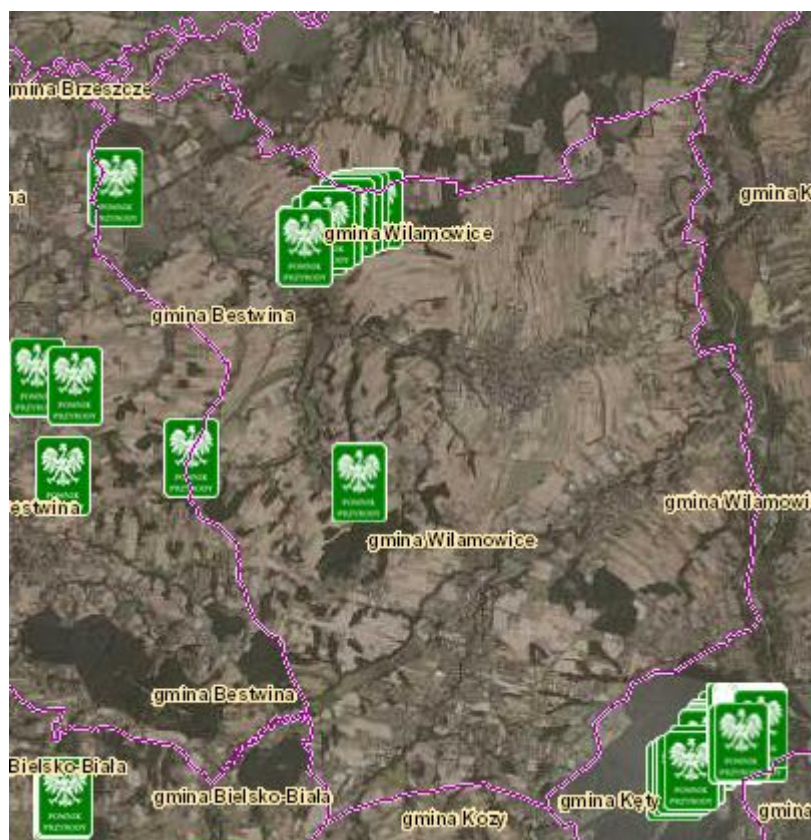
²⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

²⁷ Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wilamowice na lata 2012 - 2027

			drobnolistne, ale również gatunki takie jak: dąb szypułkowy, klon jawor, grab pospolity, robinia akacjowa.			
Dąb szypułkowy	26 kwietnia 1968 r.	Decyzja Prezydium WRN w Krakowie z dnia 26.04.1968 r. RL-op- 8311/133/68	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	425	19	Stara Wieś
Zabytkowy drzewostan rosnący wokół parafii RK w Starej Wsi - skupisko 35 sztuk drzew	25 lipca 2012 r.	Uchwała nr XXI/208/12 Rady Miejskiej w Wilamowicach z 25 lipca 2012 r. (Dz. Urz. z 23 sierpnia 2012, poz 3495)	Ochrona skupisk drzew w granicach lokalizacji obejmuje obszar o promieniu 15 m od zewnętrznej krawędzi pni poszczególnych drzew	124-327	14-42	Stara Wieś

Źródło: na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

Rysunek 4 Rozmieszczenie Pomników Przyrody w gminie Wilamowice

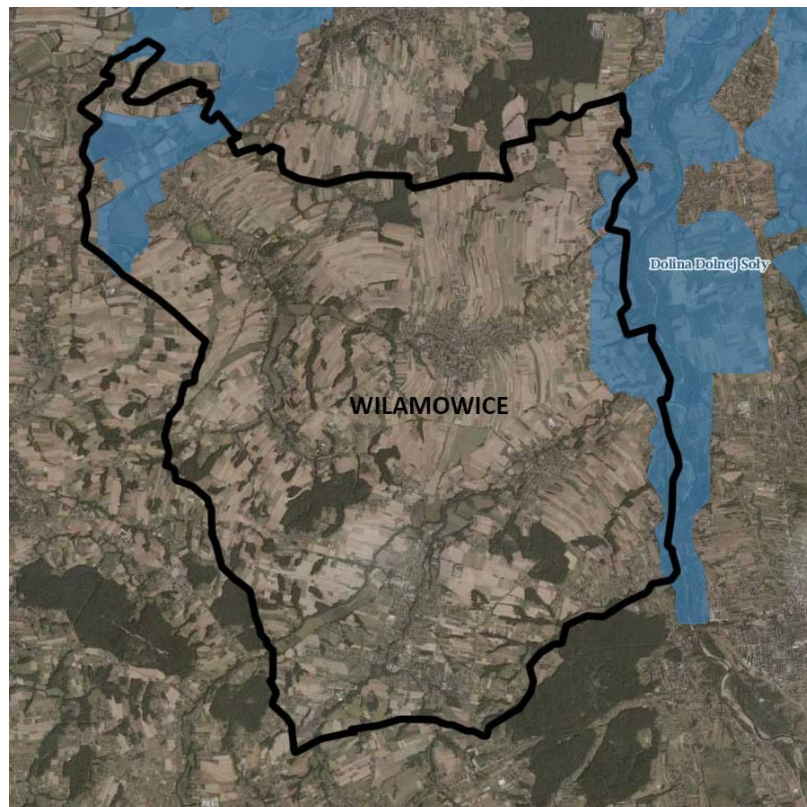
Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Ponadto na terenie Wilamowice wyznaczono obszary i obiekty chronione objęte programem Natura 2000:

- Obszar Natura 2000 Dolna Soła PLH120083 - obszar o powierzchni 501 ha, znajdujący się w granicy województwa śląskiego i małopolskiego, który obejmuje fragment doliny Soły o charakterze naturalnej, podgórskiej rzeki, wraz ze stawami hodowlanymi, rozlewiskami, łąkami i polami a także terenami zabudowanymi. Rzeka ta ma szerokie, kamieniste dno oraz brzegi porośnięte lasami łęgowymi, a liczne stawy rozmieszczone wzdłuż rzeki zapewniają doskonałe warunki dla rozwoju kumaka nizinnego. Kumaki nizinne wykorzystują do rozrodu również doły powyrobowiskowe w rzece oraz rozlewiska rzeki. Często na stanowiskach kumakom towarzyszą trzaski grzebieniaste.
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004 - obszar o powierzchni 4023.6 ha położony na obszarze gmin: Wilamowice, Kęty, Osiek, Brzeszcze, Oświęcim oraz miasta Oświęcim. Obejmuje on fragment doliny rzeki Soły wraz ze stawami hodowlanymi, polami oraz terenami zabudowanymi.

Rzeka ta jest częściowo uregulowana, w wielu miejscach zachowała charakter typowej, naturalnej, podgórskiej rzeki. Fragmentarycznie występują zbiorowiska lasu łęgowego wierzbowo - topolowego, stanowiące ostoję łęgową dla wielu gatunków ptaków wodno - błotnych. Wyróżniono tu 12 gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Jest to jedno z najważniejszych miejsc w Polsce, w którym chronione są ślepowrony, bąki, bączki, bociany białe, błotniaki stawowe, kropiatki, zielonki, rybitwy rzeczne, rybitwy białowłose, rybitwy czarne, dzięcioły zielonosiwe oraz gąsiorki. Dolina Dolnej Soły jest również miejscem sprzyjającym reintrodukcji bobra.

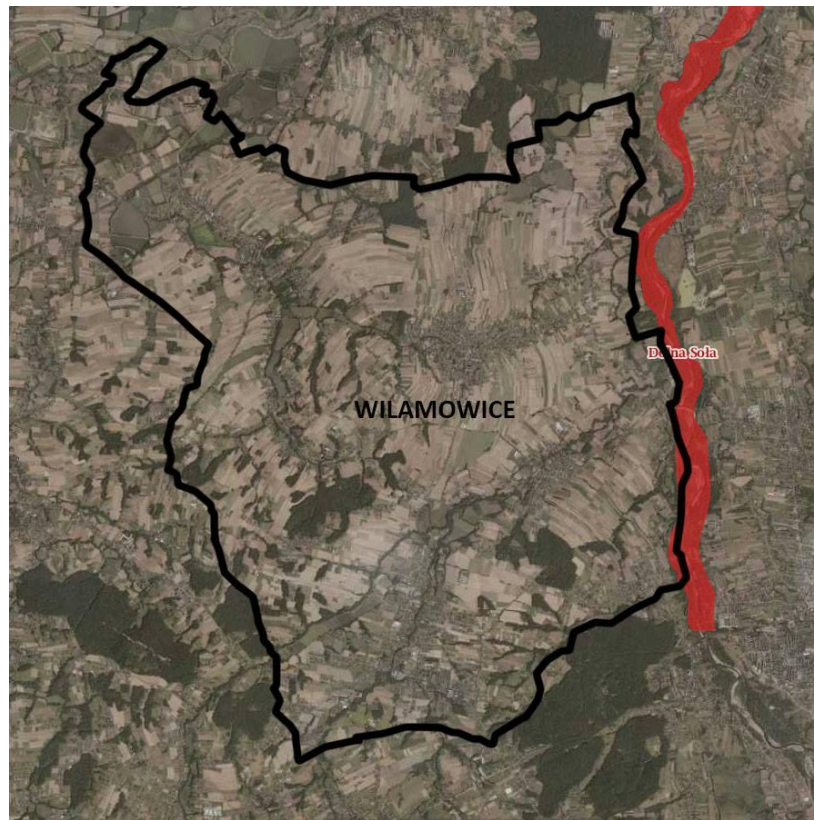
- Obszar Natura 2000 Stawy w Brzeczach PLB120009 - obszar o powierzchni 3065.9 ha położony jest w dolinie Wisły i obejmuje swym zasięgiem jej fragment o charakterze naturalnym, wraz z gruntami rolnymi, stawami hodowlanymi oraz lasami. Występują tutaj siedliska roślinności wodnej oraz bagiennej, a ochronie podlegają 4 gatunki ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej: bączek, ślepowron, rybitwa rzeczna, rybitwa białowłosa.²⁸

Rysunek 5 Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły i Stawów w Brzeczach na terenie gminy Wilamowice

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

²⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

Rysunek 6 Obszar Natura 2000 Dolina Sola na terenie gminy Wilamowice

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Ze względu na liczne stawy hodowlane oraz związane z nimi ekosystemy, szczególne znaczenie dla fauny Wilamowic mają gatunki płazów (traszka grzebieniasta, kumak nizinny, ropucha szara, ropucha zielona, żaba moczarowa, żaba trawna, żaba wodna, żaba jeziorkowa, rzekotka drzewna i traszka zwyczajna), ryb (boleń, głowacz białopłetwy, brzanka, brzana, miętus, świnka, piekielnica) i ptaków (bąk, bączek, ślepowron, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy, gąsiorek, cyranka, gągoł, płaskonos, gęgawa, cyraneczka, krzyżówka, głowienka czernica, łyska, kszczyk, łączak, rycyk, perkoz, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz zauszniak, łabędź niemy, krakwa, wodnik, sieweczka rzeczna, mewa śmieszka, kormoran czarny, czapla siwa), dla których stawy te stanowią siedlisko bytowania. Występują tu również liczne gatunki ssaków i gadów takie jak: sarna, zając, dzik, wydra, lis, kuna leśna, łasica, tchórz, mroczek późny, nocek rudy, padalec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata.

Przez północną część gminy (sołectwo Dankowice i Zasole Bielańskie) przebiegają korytarze ornitologiczne rangi regionalnej (Zasole Bielańskie) i rangi ponadregionalnej (Dankowice). Ponadto we wschodniej części gminy zlokalizowane są ostoje ichtiofauny. Lokalizację ostoi i korytarzy migracyjnych ptaków zobrazowano na rysunku poniżej.

Źródło: <http://mapy.orsip.pl>

4.1. Powietrze atmosferyczne

- emisja zanieczyszczeń z pieców opalanych węglem;
- spalanie etylin i oleju napędowego przy trasach komunikacyjnych;
- działalność usługowa oraz produkcyjna.

Na terenie gminy Wilamowice nie znajdują się stacje służące do monitorowania stanu powietrza.

Na obszarze województwa śląskiego wydzielono pięć stref zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914). Strefy zostały wymienione poniżej :

- strefa śląska - kod strefy PL2404;
- aglomeracja górnośląska - kod strefy PL2401;
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402;
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403;
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404.³⁰

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

³⁰ Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wilamowice

- **klasa A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- **klasa B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczały poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- **klasa C** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalny lub docelowy powiększony o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- **klasa D1** - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Zanieczyszczenia poddane ocenie to : dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ozon, tlenek węgla, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, arsen, benzo(a)piren, ołów, kadm oraz nikiel.

Wyodrębniono też zanieczyszczenia, które oceniano ze względu na ochronę roślin tj.: dwutlenek siarki, ozon oraz tlenki azotu.

W celu oceny jakości powietrza na terenie gminy Wilamowice dokonano analizy wyników pomiarowych ze stacji zlokalizowanej na terenie sąsiadującego miasta Bielsko – Biała ul. Kossak-Szczuckiej.

Stężenia poszczególnych zanieczyszczeń odnotowane na stacji w Bielski-Białej wynosiły odpowiednio:

- **Dwutlenek siarki SO₂**
W latach 2014-2015 nie zaobserwowano ponadnormatywnych stężeń dwutlenku siarki w powietrzu. Najwyższe stężenie odnotowano w 2010 r. i wynosiło ono 19 µg/m³ przy normie 40 µg/m³.
- **Tlenki azotu**
W latach 2014-2015 nie odnotowano ponadnormatywnego stężenia tlenków azotu w powietrzu. Najwyższe stężenia wystąpiło w 2009 i 2010 r. i osiągnęło wartość 34 µg/m³ (NO_x) przy normie 40 µg/m³.
- **Tlenek węgla**
W 2015 r. nie stwierdzono przekroczenia stężenia tlenku węgla mierzonego dla okresu 8 godzinowego. Przy normie 10 µg/m³, w 2010 roku stężenie to wyniosło 5,39 µg/m³.
- **PM10**
W 2015 roku średnie roczne stężenie wyniosło 35 µg/m³. Najwyższe stężenie średnioroczne pyłu PM10 wystąpiło w 2013 r. i przewyższało normę o 4 µg/m³.³¹

Klasyfikacja strefy śląskiej z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych pod kątem ochrony zdrowia dla:

- ze względu na ochronę zdrowia klasa C :
 - dla pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu,
 - dla ozonu w strefie śląskiej oraz klasa D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego,
- ze względu na ochronę zdrowia klasa A:
 - dla dwutlenku azotu,
 - dla zanieczyszczeń takich jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.
- ze względu na ochronę roślin:
 - klasa C i D2 - przekroczenia poziomu docelowego oraz poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 - na stacji tła regionalnego wskaźnik ten uśredniony dla kolejnych 5 lat wyniósł 18573 (µg/m³)*h,
 - klasa C i D2 - przekroczenia poziomu docelowego oraz poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 - na stacji tła regionalnego wskaźnik ten uśredniony dla kolejnych 5 lat wyniósł 18573 (µg/m³)*h,
 - klasa A - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki.

Do głównych przyczyn występowania przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu w okresie zimowym należy emisja wynikająca z indywidualnego ogrzewania budynków, natomiast w lecie są to bliskość drogi o intensywnym ruchu kołowym, niekorzystne warunki meteorologiczne, wynikające z powolnego

³¹ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 – 2017, uzupełniony aktualnymi danymi

rozprzestrzeniania się emitowanych zanieczyszczeń z powodu małej prędkości wiatru (mniej niż 1,5 m/s) oraz emisja wtórna pyłów z powierzchni takich jak drogi, chodniki czy boiska.³²

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawowym dokumentem określającym zasady racjonalnej polityki wodnej oraz wynikający z niej sposób gospodarowania wodami jest Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, zwana Ramową Dyrektywą Wodną (RDW). Ustalenia Dyrektywy zostały zaimplementowane do prawodawstwa polskiego głównie poprzez ustawę Prawo wodne (Dz. U. z 2012r., poz. 145 z późn. zm.) oraz związane z nią akty wykonawcze.

Każdego roku wykonywana jest ocena stanu jednolitych części wód rzecznych objętych w roku poprzednim monitoringiem diagnostycznym. Zakres corocznej oceny w jednolitych częściach wód objętych monitoringiem operacyjnym w operacyjnych punktach pomiarowo-kontrolnych uzależniony jest od zrealizowanego w danym roku programu. Ocena stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) jest w tym przypadku oceną sporządzoną na podstawie ograniczonej liczby wskaźników, ukierunkowaną na oddziaływującą na daną jednolitą część wód presję. Pełną oceną jest jednak ocena wykonywana w ramach monitoringu diagnostycznego.

Na terenie gminy Wilamowice znajduje się jeden punkt monitoringu jakości wód powierzchniowych na rzece Piszczówka przy ujściu do Soły.³³

Tabela 3 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2015 r. w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice

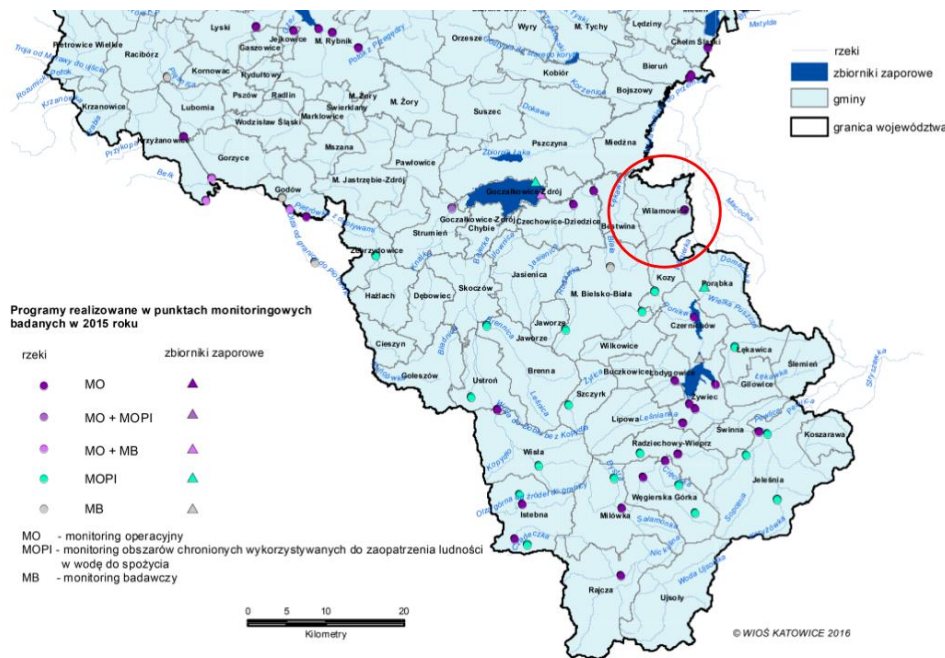
Lp	Nazwa jcw, której ocenie służy ppk	Kod jcw, której ocenie służy ppk	Kod ppk	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T-tak, N- nie)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/ potencjał ekologiczny	Stan
1	Piszczówka	PLRW2000621329789	PL01S1301_2144	Piszczówka - ujście do Soły	T	IV	II	I	słaby	zły

Źródło: <http://www.katowice.pios.gov.pl>

Analiza wyników badań jakości wód powierzchniowych wskazuje, iż rzeka Piszczówka przepływająca przez teren gminy Wilamowice posiadała w 2015 roku wody słabej jakości.

³² Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wilamowice, 2015

³³ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

Rysunek 8 Lokalizacja punktów pomiarowo - kontrolnych i realizowane programy monitoringu rzek i zbiorników zaporowych w województwie śląskim w 2015 roku

Źródło: <http://www.katowice.pios.gov.pl>

O ocenie stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych na terenie gminy Wilamowice decydowały głównie elementy biologiczne, które osiągnęły potencjał słaby (IV klasa), a także hydromorfologiczne (II klasa) oraz fizykochemiczne, które osiągnęły stan bardzo dobry (I klasa). Dla elementów biologicznych wyznaczono wskaźnik okrzemkowy IO, którego wartość osiągnęła 0.26, klasyfikując tym samym elementy biologiczne do grupy elementów o słabym potencjale (IV klasa w pięciostopniowej skali, JCWP silnie zmienione). Elementy hydromorfologiczne oceniono w dwustopniowej skali - klasa I i klasa II, zaliczając je do klasy II (JCWP silnie zmienione). Najlepsze wartości badanych wskaźników uzyskano dla elementów fizykochemicznych, dzięki czemu elementy te osiągnęły największy potencjał ekologiczny - I klasa (JCWP silnie zmienione). Tej klasyfikacji dokonano w trzystopniowej skali - I klasa, II klasa i PSD.

Oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonano poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wykonanych na podstawie badań prowadzonych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jeżeli jednolita część wód występuje na obszarze chronionym do oceny stanu wód uwzględnia się także spełnianie wymogów dodatkowych określonych dla tych obszarów. W przypadku Pisarzówki nie wyznaczono stanu chemicznego, jednak badana JCWP znajduje się na obszarze chronionym. Dlatego też całkowita ocena stanu wód powierzchniowych łączy wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego jak i stanu dla obszaru chronionego. Wody mają zły stan, jeżeli:

- mają umiarkowany, słaby i zły stan/potencjał ekologiczny oraz
- jeżeli nie spełnianie wymogów określonych dla obszarów chronionych kwalifikuje wody do stanu złego.

Wody powierzchniowe na terenie gminy nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych a stan ekologiczny/potencjału ekologicznego sklasyfikowano jako stan zły.

Klasyfikacje i oceny stanu wód województwa w 2015 roku wykonano na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2014 poz. 1482) oraz wytycznych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.³⁴

Badania wód podziemnych w województwie śląskim w 2012 roku wykonywane były przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w sieci krajowej, w sieci regionalnej oraz badawczej przez Laboratorium WIOŚ w Katowicach - Pracownia w Częstochowie. Prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową modyfikowaną pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz sieć regionalną uzupełniającą badania pod kątem ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wykorzystywanych do celów pitnych.

³⁴ <http://www.katowice.pios.gov.pl>

Ocena jakości wód podziemnych została wykonana dla punktów pomiarowych w sieci krajowej i regionalnej w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008 r., Nr 143, poz. 896).

Tabela 4 Jakość wód podziemnych w rejonie gminy Wilamowice w ramach sieci monitoringu krajowego

Numer Monbada	Miejscowość	Nazwa dorzecza	JCWPa	Kod UE JCWPd	Stratygrafia	Charakter zwierciadła	Typ ośrodka	Wskaźniki w III klasie	Wskaźniki w IV klasie	Wskaźniki w V klasie	Klasa jakości - związki organiczne	Klasa jakości w punkcie - surowa 2012	Klasa jakości w punkcie - końcowa 2012
109	Ustroń	dorzecze Wisły	143	PLGW2100143	K2	Źródło	porowo-szczelinowy					II	II
140	Bielsko - Biała	dorzecze Wisły	143	PLGW2100143	K1	napięte	porowo-szczelinowy	O2	NH ₄	B, Na, HCO ₃	I	V	V

Źródło: Klasyfikacja i wyniki badań jakości wód podziemnych przeprowadzonych w 2012 roku w sieci krajowej (badania wykonane na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy), WIOŚ w Katowicach

LEGENDA:

JCWP – jednolita część wód powierzchniowych

JCWPa – jednolita część wód podziemnych

Nr Monbada - numer punktu badawczego w bazie danych
MONBADA

Klasa wód:

I – wody o bardzo dobrej jakości;

II – wody dobrej jakości;

III – wody zadawalającej jakości;

IV – wody niezadawalającej jakości;

V – wody złej jakości

Na terenie gminy Wilamowice nie zlokalizowano żadnego punktu monitoringowego, dlatego też pod uwagę wzięto ocenę stanu z punktu leżącego poza terenem gminy Wilamowice tj. Bielsko-Biała. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w Bielsku - Białej w latach 2010 - 2012 wykazała słaby stan ze względu na zawartość: tlenu, jon amonowy, sodu, boru i wodorowęglanów w punkcie pomiarowym w Bielsku-Białej.³⁵

4.3. Ochrona przeciwpowodziowa

Obszar gminy Wilamowice pokrywa gęsta sieć rzeczna tworzona przez zlewnie dwóch rzek Wisły i Soły oraz ich dopływy, rowy melioracyjne i inne ciek wodne. Jako że zlewnia rzeki Soły ma charakter nizinny, współczynnik odpływu na tym terenie ulega zmniejszeniu a obieg wody spowolnieniu. W związku z tym rzeka akumuluje okresowo duże ilości zawieszin i materiału wlezonego, przemieszczanego korytem na przedpola Karpat. W rejonie Wilamowic praktycznie po każdym wezbraniu Soły zmienia główny bieg. Przez ostatnie kilkadziesiąt lat można zauważyć stopniowe obniżanie niskich i średnich stanów wody. Spowodowane jest to zarówno czynnikami naturalnymi jak i ingerencją człowieka m. in. regulacją koryt rzecznych, niewłaściwymi zabiegami melioracyjnymi, skupiającymi się głównie na odwadnianiu obszarów. W ostatnich latach obserwuje się także tendencję wzrostową ilości i wielkości wezbrań wśród karpaccich dopływów Wisły. Soła odznacza się drugim pod względem wielkości potencjałem powodziowym i dużą zmiennością odpływów miesięcznych. Maksymalny odpływ przypada na miesiąc lipiec (zwiększona ilość opadów), natomiast minimalny we wrześniu. Dla cieków płynących przez gminę Wilamowice zostały określone obszary narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi i dotyczą one następujących dopływów Soły:

- Pisarzówka – na odcinku ok. 16,0 km od ujścia Soły,
- Słonica – na odcinku ok. 10,0 km od ujścia Pisarzówki.³⁶

³⁵ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

³⁶ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

Korzystając z map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) dla rzek Wisły i Soły oraz na podstawie Studium ochrony przeciwpowodziowej Dyrektora RZGW w Krakowie, które określa obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni potoków Pisarzówki i Słonicy, zidentyfikowano:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią w myśl przepisów ustawy prawo wodne,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- wały przeciwpowodziowe.³⁷

Główny element ochrony przeciwpowodziowej stanowią wały przeciwpowodziowe oraz zbiorniki retencyjne wybudowane na rzece. W gminie Wilamowice w wykazie znajdują się następujące wały przeciwpowodziowe:

- rzeka Soła - Heczmarowice – wał lewy o długości 2,792 km,
- rzeka Dankówka - Dankowice:
 - wał lewy o długości 2,070 km,
 - wał prawy o długości 1,985 km,
- rzeka Łękawka – Dankowice – wał prawy o długości 0,370 km,
- rzeka Mała Wisła – Dankowice – wał prawy o długości 1,550 km.

Odpowiedzialnym za działania związane z ochroną przeciwpowodziową z mocy ustawy (Prawo wodne) jest właściwy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej (RZGW). Do jego zadań należy sporządzenie projektu planu ochrony przeciwpowodziowej. Obszar Zlewni Małej Wisły podlega Regionalnemu Zarządowi Gospodarki w Gliwicach (na odcinku o długości 1,25 km), natomiast Zlewnia Soły podlega Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Krakowie (na 4 odcinkach o długości 0,983 km).³⁸

4.4. Ochrona powierzchni ziemi

Teren gminy Wilamowice narażony jest na powstawanie osuwisk, które mają tendencję do powstawania na podłożu zbudowanym z utworów fliszowych. Problem ten dotyczy głównie osuwania się poboczy dróg, co stanowi istotne zagrożenie dla ruchu drogowego. Obecnie nie istnieje zagrożenie dla budowli i innych budynków. Dlatego też należy prowadzić ewidencję istniejących osuwisk oraz terenów zagrożonych ich powstawaniem. Obszar Wilamowice objęty jest realizowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny od 2006 roku projektem SOPO (System Ochrony Przeciwośuwiskowej), który realizuje powyższe zadanie ewidencjonowania osuwisk. Udokumentowano w nim dla Wilamowice 59 osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych oraz 3 obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemi. Zlokalizowane są one głównie w zachodniej części gminy (sołectwo Stara Wieś), a także wzdłuż granicy gminy z powiatem oświęcimskim, w południowo wschodniej jej części. Na obszarach występowania osuwisk lub terenów zagrożonych ruchami masowymi nie powinno się planować nowej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej oraz budowy infrastruktury inżynierskiej.³⁹

W Polsce istnieje obowiązek prowadzenia monitoringu, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który wynika z zapisów art. 26 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Kryteria oceny określone są na podstawie delegacji w art. 105 cytowanej ustawy, w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359). Zakres badań „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski” określony jest przez trzyletnie Programy Państwowego Monitoringu Środowiska. „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi.

W gminie Wilamowice nie przeprowadzono badań monitorujących jakość gleb. Dlatego też w celu określenia jakości gleb dla Wilamowice wykorzystano próbki pobrane z położonych najbliższej analizowanej gminy obszarów: gminy Goczałkowice-Zdrój (powiat pszczyński), Bielska-Białej oraz Żywca i Węgierskiej Górki (powiat żywiecki), a także z Wadowic (powiat wadowicki województwa małopolskiego). Zgodnie z wynikami badań można stwierdzić, iż na terenie miasta Bielsko Białe (1995-2010), Żywca (1995-2005) oraz Wadowic (2010-2012) wartości kadmu i cynku są nieznacznie przekroczone, a zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych 9WWA w znacznym stopniu przekraczają dopuszczalne normy. Zarówno na

³⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice, 2016

³⁸ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

³⁹ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

obszarze Węgierskiej Górki jak i Goczałkowic - Zdroju badania wykazały brak przekroczeń dopuszczalnych norm zawartości metali ciężkich w glebie.

W związku z tym, iż na terenie Wilamowic nie były prowadzone badania gleb w latach 2010 - 2012 przez IUNG, można przypuszczać, że poziom metali ciężkich i pierwiastków śladowych w glebie, a w szczególności węglowodorów aromatycznych nie osiąga tak wysokiej wartości jak w przypadku Bielska Białej, Żywca czy Wadowic. Tak wysoka zawartość związków szkodliwych w glebie dla wymienionych miast związana jest bez wątpienia z lokalizacją w bliskiej odległości zakładów produkcyjnych, emitujących szkodliwe związki zarówno do gleby jak i wody czy powietrza. Można więc przyjąć iż dla gminy Wilamowice poziom ten jest znacznie mniejszy a gleby kwalifikują się do uprawy.⁴⁰ Według klasyfikacji bonitacyjnej gleby pokrywające obszar gminy Wilamowice należą do gleb o wysokiej jakości (IIIa, IIIb, IVa oraz IVb), stąd wybitnie rolny charakter gminy. Dlatego też istotnym z punktu widzenia rolnictwa jest kontrolowanie jakości gleb na tym obszarze i prowadzenie działań polegających na zapobieganiu lub minimalizowaniu wszelkich zanieczyszczeń gleb.

4.5. Hałas

Na terenie gminy Wilamowice wyróżnić można następujące rodzaje występującego hałasu:

- Hałas przemysłowy - związany z działalnością niewielkich przedsiębiorstw budowlanych, transportowych, usługowych, warsztatów lakierniczych i warsztatów mechaniki samochodowej. Funkcjonowanie takich przedsiębiorstw jest niejednokrotnie związane z negatywnym oddziaływaniem akustycznym na tereny bezpośrednio z nimi sąsiadujące. Są to głównie zakłady, w których prowadzone są prace polegające na cięciu, spawaniu, szlifowaniu czy kuciu. Uciążliwości te w znacznym stopniu wynikają z niewłaściwego ulokowania przedsiębiorstw i zakładów, które często jest sprzeczne z założeniami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Należy więc zwracać szczególną uwagę na lokowanie takich zakładów w miejscach przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na działalność produkcyjną i przemysłową.

W latach 2008 - 2013 WIOS przeprowadził na terenie gminy Wilamowice kontrolę działalności firm w zakresie emisji hałasu. Kontrola ta wykazała naruszenia norm przez dwa przedsiębiorstwa, jednak według informacji przekazanych przez WIOS zarządzenia pokontrolne zostały zrealizowane przez kontrolowane firmy w 98 %.

- Hałas drogowy - to hałas typu liniowego, pochodzący od środków transportu drogowego. Na terenie gminy Wilamowice głównym źródłem emisji tego hałasu są drogi powiatowe oraz drogi gminne. Okresowe remonty i modernizacje dróg powiatowych poprawiły ich stan techniczny, a co z tym związane również poziom emitowanego hałasu. Jednak część dróg gminnych wciąż cechują niskie parametry techniczne oraz zły stan nawierzchni. Przyczynia się to znacznie do zwiększonego poziomu dźwięku w sąsiedztwie tych dróg.

WIOS w Katowicach wykonał w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania dotyczące emisji hałasu w Pisarzowicach na drodze powiatowej nr 4485S ul. Bielskiej. Badania przeprowadzono w okresie 26.09.2013r - 1.10.2013r, zarówno dla dni roboczych (poniedziałek - piątek) jak i dni wolnych (sobota - niedziela). Wykazały one, iż dopuszczalny poziom dźwięku został przekroczony w dzień o około 2.6 - 4.0 dB, a w nocy około 1 dB. Są to niewielkie przekroczenia norm dopuszczalnych, dlatego też można uznać, iż hałas komunikacyjny nie jest szczególnie uciążliwy.

- Hałas niezorganizowany - to hałas związany z turystyką i rekreacją a także inną działalnością prowadzoną przez mieszkańców gminy Wilamowice. Do takiej działalności zalicza się działalność ogrodniczą, która przyczynia się do zwiększonego ruchu samochodowego i pieszego w okresach wiosennych i jesiennych, kiedy to Wilamowice odwiedza ogromna liczba amatorów roślin ozdobnych i innych ogrodników i działkowców.⁴¹

4.6. Podsumowanie

Podsumowując wykonaną analizę istniejącego stanu środowiska, można wskazać główne problemy środowiskowe, z którymi borykają się zarówno władze jak i mieszkańcy gminy Wilamowice. Przeanalizowano głównie stan powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, a także inne problematyczne sektory.

⁴⁰ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

⁴¹ Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

Wnioski jakie można wyciągnąć dla poszczególnych sektorów dla gminy Wilamowice są następujące:

Powietrze atmosferyczne:

- główne przyczyny zanieczyszczenia powietrza: emisja zanieczyszczeń z pieców opalanych węglem, spalanie etylin i oleju napędowego przy trasach komunikacyjnych, działalność usługowa oraz produkcyjna;
- obszar narażony na zanieczyszczenia od strony Górnego Śląska oraz ośrodków miejsko - przemysłowych.
- zatrzymywanie zanieczyszczeń atmosferycznych w dolinie rzeki
- poziomy stężenie pyłu PM10, PM2.5, ozonu oraz benzo(a)piranu powyżej dopuszczalnej normy
- poziom stężenia 8 - godzinne ($10000 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wyniósł na każdym stanowisku 22% - 61% wartości dopuszczalnej

Wody powierzchniowe i podziemne:

- doliny Soły i Wisły oraz ich dopływy zajmują około 30 % powierzchni gminy, tworząc gęstą sieć rzeczna
- Na obszarze analizowanej gminy wyróżniono sześć jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):
 - Wisła od Białej do Przemszy (Rzeczne JCWP) - PLRW20001921199
 - Soła od zbiornika Czaniec do ujścia (Rzeczne JCWP) - PLRW200015213299
 - Dankówka (Rzeczne JCWP) - PLRW20006211569
 - Pisarzówka (Rzeczne JCWP) - PLRW2000621329789
 - Łękawka - PLRW20006211549
 - Młynówka Oświęcimska (Rzeczne JCWP) - PLRW2000232115969
- występuje tu bardzo rozbudowana sieć otwartych rowów melioracyjnych połączonych zarówno z naturalnymi ciekami wodnymi jak i innymi rowami melioracyjnymi oraz liczne stawy hodowlane
- na terenie gminy Wilamowice znajduje się jeden punkt monitoringu jakości wód powierzchniowych na rzece Pisarzówka przy ujściu do Soły.
- ocenie stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych na terenie gminy Wilamowice decydowały głównie elementy biologiczne, które osiągnęły potencjał słaby (IV klasa), a także hydromorfologiczne (II klasa) oraz fizykochemiczne, które osiągnęły stan bardzo dobry (I klasa).
- wody powierzchniowe na terenie gminy nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych a stan ekologiczny/potencjału ekologicznego sklasyfikowano jako stan zły.
- wody denne, zalegające wzdłuż Soły i jej dopływów są bardziej podatne na zanieczyszczenia, a ponadto szybko reagują na opady atmosferyczne.
- podstawowe piętro wodonośne stanowi czwartorzędowy zespół utworów
- stwierdzono występowanie wód geotermalnych, których możliwości wykorzystania jeszcze nie zbadano
- wyznaczono cztery jednolite części wód podziemnych (JCWPd): PLGW2100142, PLGW2100143, PLGW2200148, PLGW2200152.
- gmina położona jest w zasięgu GZWP 446 - Dolina rzeki Soły, który jest czwartorzędowym zbiornikiem porowym, silnie zagrożonym wnikaniem zanieczyszczeń. Jego wody zalicza się do II i III klasy jakości
- na terenie gminy Wilamowice nie zlokalizowano żadnego punktu monitoringowego, dlatego też pod uwagę wzięto ocenę stanu z punktu leżącego w rejonie gminy tj. Bielsko-Biała. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w Bielsku - Białej w latach 2010 - 2012 wykazała słaby stan ze względu na zawartość: tlenu, jon amonowy, sodu, boru i wodorowęglanów w punkcie pomiarowym w Bielsku-Białej.

Ochrona przed powodzią:

- obszar gminy Wilamowice pokrywa gęsta sieć rzeczna tworzona przez zlewnie dwóch rzek Wisły i Soły oraz ich dopływy, rowy melioracyjne i inne ciekami wodne
- współczynnik odpływu na terenie zlewni Soły ulega zmniejszeniu a obieg wody spowolnieniu. W związku z tym rzeka akumuluje okresowo duże ilości zawieszin i materiału wleczanego, przemieszczanego korytem na przedpola Karpat. W rejonie Wilamowic praktycznie po każdym wezbraniu Soła zmienia główny bieg.

- stopniowe obniżanie niskich i średnich stanów wody, spowodowane zarówno czynnikami naturalnymi jak i ingerencją człowieka m. in. regulacją koryt rzecznych, niewłaściwymi zabiegami melioracyjnymi, skupiającymi się głównie na odwadnianiu obszarów.
- tendencja wzrostowa ilości i wielkości wezbrań wśród karpackich dopływów Wisły. Soła odznacza się drugim pod względem wielkości potencjałem powodziowym i dużą zmiennością odpływów miesięcznych.
- dla cieków płynących przez gminę Wilamowice zostały określone obszary narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi i dotyczą one następujących dopływów Soły:
 - Pisarzówka – na odcinku ok. 16,0 km od ujścia Soły,
 - Słonica – na odcinku ok. 10,0 km od ujścia Pisarzówki.⁴²
- główny element ochrony przeciwpowodziowej stanowią wały przeciwpowodziowe oraz zbiorniki retencyjne wybudowane na rzece. W gminie Wilamowice w wykazie znajdują się następujące wały przeciwpowodziowe:
 - rzeka Soła - Hecznarowice – wał lewy o długości 2,792 km,
 - rzeka Dankówka - Dankowice: wał lewy o długości 2,070 km, wał prawy o długości 1,985 km,
 - rzeka Łękawka – Dankowice – wał prawy o długości 0,370 km,
 - rzeka Mała Wisła – Dankowice – wał prawy o długości 1,550 km.

Powierzchnia ziemi, gleba:

- nizinny charakter terenu sprzyjający rozwojowi rolnictwa
- średnia wysokość obszaru ok 300 m n. p. m.
- tendencja do tworzenia się osuwisk, spowodowana budową podłoża - utwory fliszowe
- osuwanie się poboczy dróg, brak zagrożenia dla budynków
- obszar objęty projektem SOPO, czego efektem jest udokumentowanie dla Wilamowic 59 osuwisk okresowo aktywnych, nieaktywnych oraz 3 obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemi, zlokalizowanych głównie w zachodniej części gminy (sołectwo Stara Wieś), a także wzdłuż granicy gminy z powiatem oświęcimskim, w południowo wschodniej jej części.
- na obszarach występowania osuwisk lub terenów zagrożonych ruchami masowymi nie powinno się planować nowej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej oraz budowy infrastruktury inżynierskiej.
- gleby wysokiej jakości, zmeliorowane, zaliczane do klas bonitacyjnych IIIa, IIIb, IVa, IVb, kwalifikowane do uprawy
- w związku z tym, iż na terenie Wilamowic nie były prowadzone badania gleb w latach 2010 - 2012 przez IUNG, można przypuszczać, że poziom metali ciężkich i pierwiastków śladowych w glebie, a w szczególności węglowodorów aromatycznych nie osiąga tak wysokiej wartości jak w przypadku Bielska Białej, Żywca czy Wadowic. Tak wysoka zawartość związków szkodliwych w glebie dla wymienionych miast związana jest bez wątpienia z lokalizacją w bliskiej odległości zakładów produkcyjnych, emitujących szkodliwe związki zarówno do gleby jak i wody czy powietrza.

Hałas:

- występowanie hałasu przemysłowego związanego z działalnością przedsiębiorstw emitujących dźwięk o silnym natężeniu, co związane jest głównie z błędną lokalizacją tego typu działalności, niezgodną z założeniami MPZP,
- głównym źródłem emisji hałasu drogowego są drogi powiatowe oraz drogi gminne,
- okresowe remonty i modernizacje dróg powiatowych poprawiły ich stan techniczny, a co z tym związane również poziom emitowanego hałasu. Jednak część dróg gminnych wciąż cechują niskie parametry techniczne oraz zły stan nawierzchni;
- badania dotyczące emisji hałasu w Pisarzowicach na drodze powiatowej nr 4485S ul. Bielskiej wykazały, iż dopuszczalny poziom dźwięku został przekroczony w dzień o około 2.6 - 4.0 dB, a w nocy około 1 dB. Są to niewielkie przekroczenia norm dopuszczalnych, dlatego też można uznać, iż hałas komunikacyjny nie jest szczególnie uciążliwy.
- sezonowe występowanie hałasu nieorganizowanego, związanego z działalnością ogrodniczą mieszkańców gminy. Jest to jednak problem znikomy, nie powodujący większych utrudnień.

⁴² Program ochrony środowiska dla gminy Wilamowice na lata 2014 - 2017

Ze względu na korzystne warunki przyrodniczo - krajobrazowe, takie jak występowanie obszarów Natura2000, konieczne jest zadbanie o stan środowiska naturalnego w gminie Wilamowice. Jednak nie tylko ochrona siedlisk zagrożonych gatunków roślin czy zwierząt powoduje konieczność wdrożenia działań prewencyjnych i naprawczych na obszarze Wilamowic. Głównym powodem jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, a także poprawa warunków życia mieszkańców gminy. Powyższa analiza wskazuje konkretne problemy i propozycje przeciwdziałania im.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Strategii...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych polegającego na zagospodarowywaniu oraz penetracji terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000,
 - niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury oraz aktywizacji gospodarczej miałyby pozytywne konsekwencje w postaci nie zwiększania emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zanieczyszczeń wód.
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - słabej jakości drogi lokalne i gminne,
 - brak parkingów, co powoduje parkowanie na poboczu i utrudnienia w ruchu,,
 - brak oświetlenia ulicznego co powoduje zagrożenie dla pieszych i kierujących pojazdami,
 - brak chodników co stwarza niebezpieczeństwo dla pieszych,
 - brak możliwości aktywnego spędzania czasu z powodu braku ścieżek rowerowych,
 - brak rozbudowy sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków i sieci wodociągowej, co przyczynia się do poprawy zdrowotności mieszkańców i poprawy komfortu ich życia,
 - brak rozbudowy istniejących obiektów gastronomicznych, noclegowych i sportowo - kulturalnych co nie sprzyja rozwojowi turystycznemu gminy,
 - brak rozwoju turystyki pieszej oraz rowerowo-przyrodniczo – edukacyjnej, co sprzyja zachwianiu dobrej kondycji mieszkańców,
 - brak Strategii Promocji Gminy, a przez to zwiększenia wiedzy o gminie i regionie,
 - brak informacji gminnej, co przyczynia się do braku zainteresowania imprezami kulturalnymi i sportowymi organizowanymi na terenie gminy,
 - brak rozwoju przedsiębiorczości poprzez brak informacji dla przedsiębiorców, doradztwa oraz ułatwień organizacyjno – prawnych,
 - brak rozwoju inwestycyjnego gminy Wilamowice wynikiem braku działań związanych z przygotowaniem terenów pod działalność gospodarczą (zgodnie z zapisami PZP),
 - brak nowoczesnych i zmodernizowanych placówek oświatowych, w tym szkolnych i przedszkolnych, brak działań termomodernizacyjnych,
 - brak rozwoju i modernizacji obiektów sportowych,
 - brak rozwoju kulturalnego mieszkańców w tym dzieci i młodzieży,
 - brak możliwości zajęcia czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - brak organizacji imprez turystycznych i kulturalnych dla mieszkańców gminy co spowoduje zubożenie kulturalne,
 - brak wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych,
 - brak działań w zakresie integracji społecznej oraz uczestnictwa osób starszych i niepełnosprawnych w życiu gminy,
 - brak wsparcia dla osób bezrobotnych i z problemami uzależnień.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Strategii...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne.

Niemniej na dwadzieścia dwa główne i ogólnie sformułowane skutki wymienione powyżej, tylko dwa są pozytywne. Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze społecznej i infrastrukturalnej.

Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do społeczności gminy Wilamowice (zapobieganie wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałaniu bezrobociu, rozwój bazy kultury fizycznej,

prowadzenie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyeekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, grabieże), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Również brak realizacji wyznaczonych w projekcie „Strategii...” działań dotyczących budowy infrastruktury technicznej może spowodować negatywne skutki dla środowiska objawiające się wzrostem zanieczyszczenia wód (brak sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej, rozbudowy oczyszczalni ścieków) i powietrza (zły stan dróg, niemodernizowana infrastruktura drogowa, brak chodników, oświetlenia ulicznego, brak działań termomodernizacyjnych), podtopieniami gospodarstw domowych (brak działań związanych z melioracjami i modernizacją odwodnienia), a także brakiem aktywności fizycznej mieszkańców z powodu braku ścieżek rowerowych i spacerowych.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji działań związanych z:

- budową ścieżek rowerowych wzdłuż dróg i potoków, w tym z rozwojem turystyki i możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu,
- poprawą jakości infrastruktury drogowej gminy Wilamowice,
- uzupełnieniem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- rozbudową istniejącej oczyszczalni,
- modernizacji i doposażenia placówek dydaktycznych i ośrodków kultury,
- rozwojem przedsiębiorczości,
- zwiększeniem ilości imprez kulturalnych i sportowych.

przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności gminy Wilamowice zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów - amatorów rowerowych wycieczek i wypoczynku na łonie przyrody w ciszy i spokoju z dala od zgiełku miasta.

Działania negatywne występować będą w pierwszym etapie w czasie realizacji inwestycji (wodociągi, modernizacja, inwestycje drogowe), będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływania będą pozytywne w postaci zmniejszenia zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszenia zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, a także zmniejszenia niskiej emisji komunalnej.

W zakresie inwestycji planowanych zapisami projektu „Strategii...” są działania związane z podniesieniem atrakcyjności kulturalnej i turystycznej gminy Wilamowice, działania te polegać będą na budowie nowych (zgodnie z zapisami miejscowych planów Zagospodarowania Przestrzennego) rozbudowie oraz poprawie funkcjonalności istniejących obiektów gastronomicznych, noclegowych i sportowo – kulturalnych obiektów, poprawie stanu i stworzeniu nowych szlaków dla turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo – edukacyjnej, a także poprawy walorów turystycznych gminy.

Działania te zlokalizowane będą w miejscach już istniejącej infrastruktury jako jej uzupełnienie i unowocześnienie.

Wszystkie nowe działania w tym regulacja brzegów rzeki Piszczówki i Skowronki, budowa ścieżek, szlaków rowerowych i pieszych w szczególności wzdłuż dróg oraz rzek, a także budowa nowych obiektów gastronomicznych, noclegowych i kulturalnych, (która nie jest projekcie „Strategii...” uszczegółowiona) zostanie szczegółowo przeanalizowana pod kątem zgodności z zapisami miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, a także informacji zawartych w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Dolnej Soły, Dolna Soła oraz Stawy w Brzeszczach wraz z uwzględnieniem informacji zawartych w planach zadań ochronnych dla tych obszarów. Przy dokładnym planowaniu tych działań, wykonywaniu dokumentacji projektowej czy uzyskaniu decyzji środowiskowych niezbędne będzie ocenienie ich potencjalnego wpływu na lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, funkcjonowania połączeń między obszarami Natura 2000 oraz funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Rozwój przedsiębiorczości w tym zakładanie nowych przedsiębiorstw i wspomaganie działalności gospodarczej opartej na lokalnych zasobach spowoduje, iż jej oddziaływanie na środowisko będzie mniejsze (pomijając poza przyrodnicze korzyści prestiżowe i marketingowe, wynikające z kreowania pozytywnego wizerunku gminy Wilamowice jako wsparcia przedsiębiorczości).

Brak realizacji postanowień projektu „Strategii...” w zakresie rozwoju potencjału ludzkiego, zmniejszenia bezrobocia i stworzenia korzystnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej zwiększenia dostępu do społecznych usług dla osób starszych i niepełnosprawnych i organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży przyczyni się do „odpływu” młodych ludzi w poszukiwaniu atrakcyjnych warunków zamieszkania z dostępem do sieci kanalizacji i wodociągów, ciekawej pracy.

Brak dbałości o potrzeby osób niepełnosprawnych oraz osób w trudnej sytuacji życiowej, z uzależnieniami będzie przyczyniało się do ich dezintegracji zawodowej i pogłębianiu się ich poczucia bezradności i braku samodzielności.

Niskiej jakości oferta kulturalna dla mieszkańców i nieatrakcyjna infrastruktura turystyczna w tym zaśmiecone szlaki bez miejsc do odpoczynku brak infrastruktury oraz niemodernizowane budynki i niskiej jakości baza sportowa nie przyciągnie zainteresowania mieszkańców gminy Wilamowice, ani turystów, co w konsekwencji będzie powodowało zubożenie kulturalne, sportowe i turystyczne terenu.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów strategicznych zapisanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”.

Istotnym elementem jest również presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce, która nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. Należy zatem wcześniej opracować takie plany działań w kwestii uzbrajania nowych terenów inwestycyjnych, budowy sieci wodociągowej, drogowej, czy rozwoju infrastruktury turystycznej, które umożliwią rozwój gospodarczy gminy Wilamowice przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji, zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, ma to ogromne znaczenie przede wszystkim dla inwestycji w zakresie regulacji i wzmocnienia brzegów rzeki Pisarzówki w Hecznarowicach i regulacji rzeki Skowronki w Starej Wsi.

Działania negatywne występować będą głównie w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływanie będą pozytywne w postaci braku zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszeniem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych, a także zmniejszeniem zagrożenia powodziowego. Z drugiej strony istotnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej regionu oraz ochrony środowiska, co będzie warunkować rozwój gospodarczy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „Strategii...”.

Realizacja niektórych działań w tym:

- modernizacja sieci drogowej,
- budowa parkingów,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i oświatowych,
- odbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Soły,
- regulacja i wzmocnienie brzegów rzek,
- rekultywacja terenu przy byłej cegielni w Wilamowicach i w Pisarzowicach,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków.

może przyczynić się czasowo (w trakcie realizacji w/w inwestycji), a także po zakończeniu do zwiększonej presji na środowisko. Planowanie tego rodzaju inwestycji poprzedzone będzie zawsze ustaleniem zgodności tych działań z Planami Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych sołectw na terenie których zaplanowane są inwestycje. Co więcej, każde zadanie, które może przyczynić się do negatywnych oddziaływań poprzedzone zostanie wydaniem decyzji środowiskowej oraz opracowaniem raportu o oddziaływaniu na środowisko, w którym zostanie szczegółowo przeanalizowana chłonność środowiska pod kątem już planowanej lokalizacji, potencjalna presja na środowisko, prognozowane zmiany środowiska i konsekwencje jakie może wywołać realizacja i funkcjonowanie nowej infrastruktury.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie „Strategii...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować znaczące oddziaływania na środowisko, a w szczególności na: ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależą przede wszystkim od lokalizacji danych przedsięwzięć czy będą one realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w projekcie „Strategii...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Niemniej jednak na potrzeby niniejszego opracowania starano się maksymalnie możliwe dokładnie opisać planowane zadania i ich potencjalne oddziaływanie.

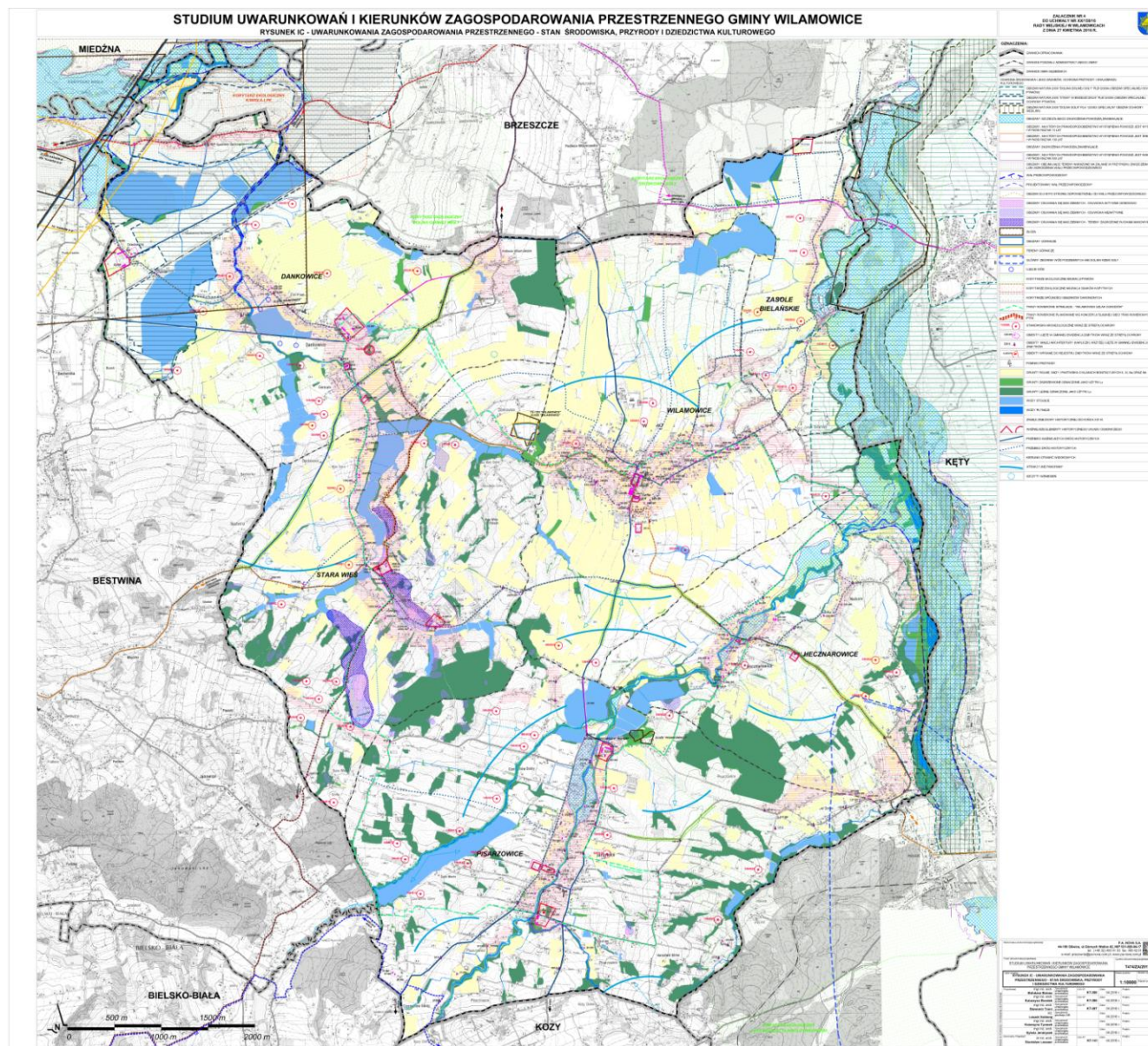
Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach projektu „Strategii...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektu „Strategii...”, a także z analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstępnie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze, szczególnie pod względem społecznymi i gospodarczym, niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań środowiskowych.

Mając powyższe na uwadze, w odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów strategicznych) wymienionych w projekcie „Strategii...”, scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją zadań mogących mieć wpływ na środowisko zadań.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w projekcie „Strategii...” wraz z podaniem ich prawdopodobnej lokalizacji.

Tabela 5 Cel strategiczny nr 1: „Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy”- analiza planowanych działań wraz z oddziaływaniem na środowisko

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego przedsięwzięcia – według załącznika nr 3 do projektu „Strategii...”
CEL OPERACYJNY POPRAWA STANU TECHNICZNEGO DRÓG, ZWIĘKSZENIE DOSTĘPOŚCI KOMUNIKACYJNEJ GMINY ORAZ PODNIESIENIE BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO			
1	Budowa przebudowa i modernizacja sieci drogowej	2016-2025	Budowa i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z chodnikami dla pieszych ścieżkami rowerowymi oraz oświetleniem ulicznym na terenie miejscowości Wilamowice, Dankowice, Zasole Bielańskie, Hecznarowice, Piszczowice i Stara Wieś. Modernizacja rynku w Wilamowicach Wykup gruntów w Starej Wsi pod drogi Montaż sygnalizacji świetlnej przy Szkole Podstawowej w Starej Wsi Zadania inwestycyjne polegały będą na modernizacji istniejących połączeń drogowych na obszarze całej gminy, zakres i czasookres tych zadań ustalany będzie na bieżąco w oparciu o najpilniejszą potrzeby oraz posiadane i pozyskanie środki finansowe. Odwodnienie ulicy Sokolskiego do rowu melioracyjnego „Pogórze” w Zasolu Bielańskim Budowa przepompowni/kanalu odwadniającego centrum Hecznarowic (od ulicy Cmentarnej przy OSP w kierunku rzeki wzdłuż ulicy Krakowskiej) Budowa rowu wzdłuż ulicy Rzemieślniczej w Hecznarowicach
2	Modernizacja sieci drogowej		Zadania polegały będą na bieżących remontach i modernizacjach istniejących odwodnień dróg gminnych wymagających takich działań zniszczonych między innymi w trakcie wezbrań rzek i potoków oraz wykonania nowych odwodnień dla terenów, które w trakcie ulewanych deszczów są podtapianie. Zadanie to będzie dotyczyło istniejących dróg, polegało będzie na udrożnieniu rowów odwadniających, położeniu nowych korytek odwadniających drogi oraz remontu systemów odprowadzających wody deszczowe i roztopowe według rozwiązań indywidualnych lub do kanalizacji deszczowej zgodnie z zasadami ochrony środowiska w tym ochrony wód i gleb. W trakcie prac może wystąpić czasowy dyskomfort dla okolicznych mieszkańców z powodu hałasu i ruchu ciężkiego sprzętu. Niemniej jednak są to czasowe utrudnienia, które zakończą się wraz z zakończeniem realizacji zadania. Oddziaływanie na środowisko związane z funkcjonowaniem odwodnienia dróg po realizacji zadania będzie pozytywne, gdyż przyczyni się do poprawy komfortu użytkowników drogi.
CEL OPERACYJNY ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ			
3	Budowa mostów, chodników, przejścia dla pieszych	2016-2025	W skład realizacji tych zadań wchodziły będą inwestycje realizowane na bieżąco na obszarze poszczególnych sołectw. Budowa mostów, chodników i przejść dla pieszych realizowana będzie w terenach już zagospodarowanych w miejscach gdzie brakuje infrastruktury. Nie będą to tereny przyrodnicze, niezagospodarowane i leśne. Działania te realizowane będą jako poprawa i uzupełnienie istniejącej infrastruktury.
4	Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych, w szczególności wzdłuż dróg oraz rzek	2016-2025	Budowa chodników przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa pieszych, szczególnie dzieci i młodzieży aktualnie pokonujących drogę do szkoły pobocznymi drogami.
5	Budowa parkingów	2016-2025	W trakcie realizacji zadań może dojść do czasowych utrudnień w postaci niszczenia zieleni przydrożnej, zwiększenia hałasu, wzmożonego ruchu pojazdów ciężarowych. Po zakończeniu zadania oddziaływania te się zakończą, teren zostanie uprzątnięty i zagospodarowany. Oddziaływanie w fazie funkcjonowania będzie zdecydowanie pozytywne szczególnie dotyczy to mieszkańców gminy i turystów poruszających się po chodnikach pieszko.
6	Modernizacja oświetlenia	2016-2025	Zadanie dotyczące budowy i modernizacji ścieżek rowerowych dotyczy także terenów już zagospodarowanych i zurbanizowanych, gdzie drogi przebiegają wzdłuż rzek i możliwe jest ich poszerzenie o szerokość ścieżki rowerowej, działanie to nie będzie związane w ingerencję w tereny przyrodnicze i leśne. Parkingi powstaną głównie w okolicy obiektów użyteczności publicznej, szkół i przedszkoli gdzie z powodu braku miejsc parkingowych mieszkańcy parkują wzdłuż dróg, co powoduje zagrożenie dla pieszych i utrudnienia dla innych

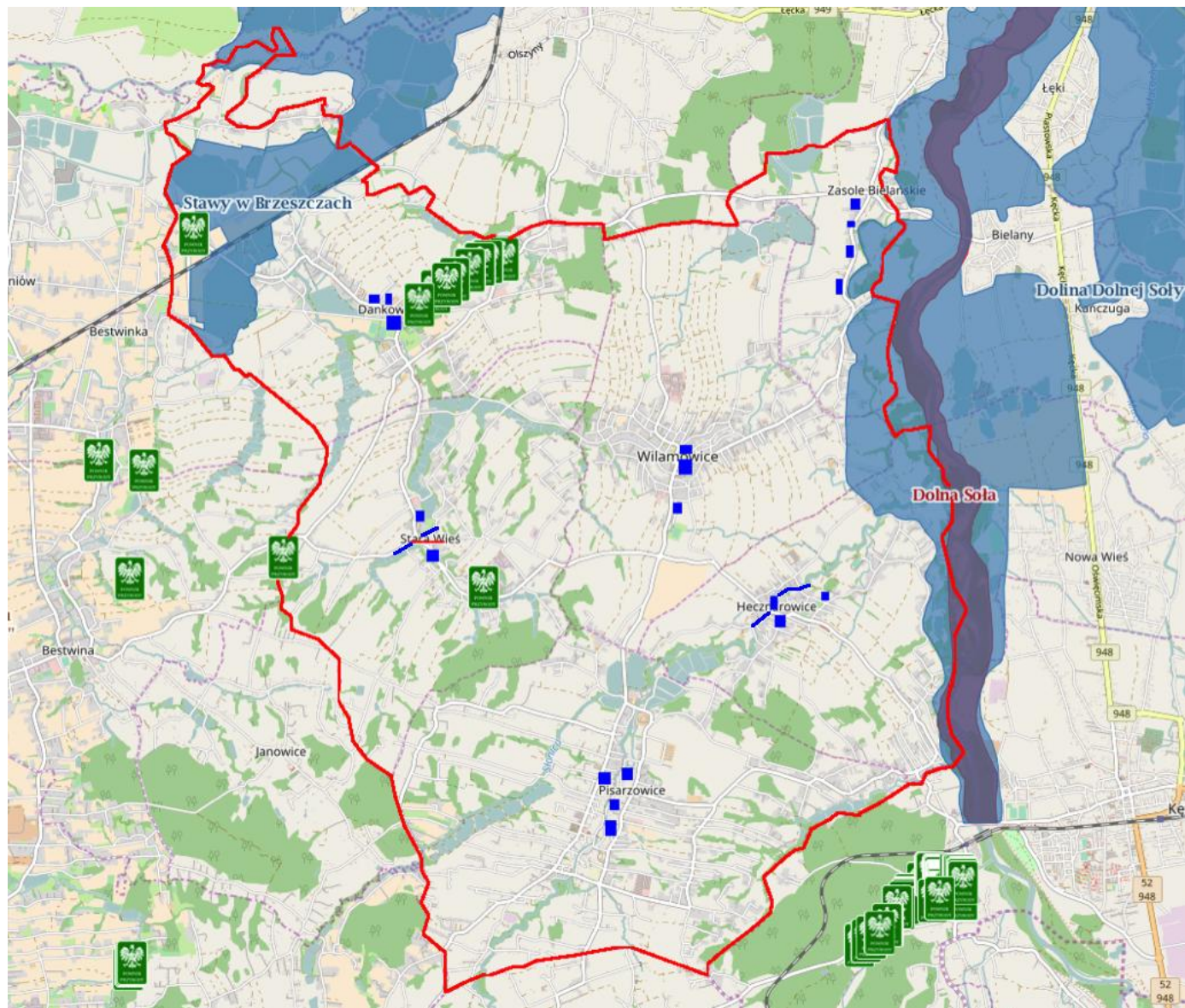
			<p> kierujących pojazdami.</p> <p>Działania związane z modernizacją oświetlenia realizowane będą w terenach mieszkaniowych, zagospodarowanych gdzie brakuje oświetlenia lub jest ono nieefektywne. Istniejące oprawy oświetleniowe zastąpione zostaną lampami LED.</p>
CEL OPERACYJNY REALIZACJA INWENSTYCJI Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ			
7	Rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej	2016-2025	<p><i>Budowa i modernizacja kanalizacji oraz urządzeń wodociągowych w Wilamowicach</i></p> <p>Zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci kanalizacji wodociągowej przyczyni się do poprawy komfortu życia i warunków zamieszkania na terenie gminy.</p>
8	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2016-2025	<p><i>Budowa przepompowni w Hecznarowicach</i> <i>Kontynuacja budowy kanalizacji w Hecznarowicach, Pisarzowicach</i> <i>Budowa sieci kanalizacji w Starej Wsi</i></p> <p>Planowane zadanie przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Jednocześnie zwiększenie dostępu mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej przyczyni się do poprawy komfortu życia i warunków zamieszkania na terenie gminy.</p> <p>W trakcie realizacji prac budowlanych wystąpi niszczenie zieleni przydrożnej, płoszenie zwierząt w tym ptaków, a także hałas i pylenie.</p> <p>W trakcie prac ziemnych będzie dochodziło do niszczenia zieleni przydrożnej. Będą to oddziaływania czasowe nie wpływające na dalsze funkcjonowanie terenów zielonych. Po zakończeniu realizacji prac teren zostanie uprzątnięty, drogi wzdłuż, których będzie biegła sieć kanalizacji poprawione i doprowadzone do stanu sprzed budowy sieci.</p>
9	Rozbudowa oczyszczalni ścieków	2016-2025	<p><i>Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Zasolu Bielańskim wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej</i></p> <p><i>Realizacja tego zadania przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez usprawnienie procesu oczyszczania ścieków na terenie gminy.</i></p> <p>W trakcie realizacji inwestycji z pewnością wystąpią utrudnienia w postaci ruchu ciężkiego sprzętu, hałasu pylenia oraz niszczenia roślinności i płoszenia zwierząt. Niemniej jednak będą to uciążliwości czasowe, które po zakończeniu realizacji zadania skończą się, teren zostanie uprzątnięty i zagospodarowany.</p> <p>W trakcie funkcjonowania oczyszczalni istnieje ryzyko awarii, niemniej jednak zastosowane rozwiązania technologiczne zmniejszą niebezpieczeństwo do minimum.</p>
CEL OPERACYJNY ROZWIJANIE I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO – REKREACYJNEJ ORAZ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ ROZWOJOWI AKTYWNYCH FORM TURYSTYKI			
10	Budowa nowych i rozbudowa istniejących obiektów gastronomicznych, noclegowych i sportowo - kulturalnych	2016-2025	<p><i>Budowa bieżni i obiektów lekkoatletycznych w Wilamowicach.</i> <i>Rozbudowa budynku LKS w Wilamowicach.</i> <i>Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią w Wilamowicach.</i> <i>Budowa sceny przy LKS Wilamowice wraz z sanitariatami.</i> <i>Budowa sali gimnastycznej z zapleczem socjalnym przy ZS w Dankowicach</i> <i>Budowa siłowni zewnętrznych w Dankowicach i w Starej Wsi.</i> <i>Zagospodarowanie ogrodu szkolnego w tym budowa placu zabaw dla dzieci w Dankowicach.</i> <i>Budowa placu zabaw dla dzieci przy SP w Starej Wsi.</i> <i>Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu w Starej Wsi.</i> <i>Modernizacja istniejącego boiska w Starej Wsi.</i> <i>Kompleksowa rewitalizacja obiektu LKS „Sokół” w Hecznarowicach /zagospodarowanie terenu.</i> <i>Wykonanie drenażu boiska sportowego LKS „Pionier” w Pisarzowicach.</i> <i>Zagospodarowanie terenu rekreacyjno – sportowego w Zasolu Bielańskim w okolicy istniejącego boiska typu Orlik.</i></p> <p>Wszystkie planowane zadania wymienione powyżej są zadaniami inwestycyjnymi.</p> <p>Zlokalizowane będą one albo przy szkołach, czy zespołach szkół, lub na terenie Ludowego Klubu Sportowego w Wilamowicach, Pisarzowicach i w Hecznarowicach.</p> <p>Wszystkie tereny to miejsca zagospodarowane, wykorzystywane przez dzieci i młodzież, a realizacja planowanych działań przyczyni się do większego</p>

			<p>kontaktu z kulturą fizyczną i aktywnym spędzaniem wolnego czasu.</p> <p>W trakcie realizacji planowanych działań z pewnością wystąpią czasów uciążliwości, niemniej jednak zakończą się one wraz z zakończeniem realizacji inwestycji. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływanie na mieszkańców i na ich zdrowie będzie zdecydowanie pozytywne.</p> <p>W ramach tego działania zaplanowano także wykup terenów w Wilamowicach, Piszczowicach, Hecznarowicach pod drogi i powiększenie cmentarza. Działania te planowane są w związku z powiększeniem się zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów mieszkaniowych. Zwiększenie liczby mieszkańców wymusza na gminie poprawę i rozwój istniejącej infrastruktury komunalnej i stwarzającej warunki do sprawnego funkcjonowania.</p>
11	Poprawa stanu istniejących oraz tworzenie nowych szlaków dla potrzeb turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo - edukacyjnej	2016-2025	<p>W zakresie realizacji tego celu aktualnie nie zaplanowano konkretnych i sprecyzowanych działań. W czasie realizacji postanowień „Strategii...” wynikiem potrzeba realizacji tego rodzaju działań i wtedy zostaną one sprecyzowane i szczegółowo określone. Zapisane zostanie to w suplemencie, aneksie lub aktualizacji strategii.</p>
CEL OPERACYJNY – AKTYWNA PROMOCJA OFERTY TURYSTYCZNEJ GMINY, STWORZENIE PLANU PROMOCJI			
12	Promocja walorów turystycznych gminy, przyrodniczych i kulturowych	2016-2025	<p>Wydawnictwo naukowe „Dzieje Wilamowic” w latach 1818-2018.</p> <p>Wydanie książki pt. „Historia Starej Wsi” w związku z 500 leciem kościoła parafialnego (2022 rok)</p> <p>Utworzenie Muzeum Kultury Wilamowskiej w tym rewitalizacja języka wilamowskiego.</p> <p>Powstanie sali tradycji historycznej w Hecznarowicach.</p> <p>Remont Izby Regionalnej „Stara Szkoła” wraz z zagospodarowaniem terenu.</p> <p>Remont kaplic i krzyży na terenie Starej Wsi</p> <p>Powyższe planowane działania polegały będą na opracowaniu wydawnictw poświęconych tradycjom i kulturze sołectw gminy Wilamowice. Jednocześnie zadania polegały będą na utworzeniu w istniejących budynkach muzeum pamięci tradycji i historii danych sołectw.</p> <p>Działania te przyczynią się do rozpowszechniania kulturalnych walorów gminy a także kontaktu z regionalizmami gminy, lokalnym językiem oraz zwyczajami. Realizacja wymienionych działań będzie miała charakter nieinwestycyjny i nie przyczyni się do negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
13	Stworzenie kompleksowego Programu /Strategii rozwoju turystyki w gminie Wilamowice	2016-2025	<p>W ramach strategii zaplanowano stworzenie Strategii rozwoju turystycznego gminy Wilamowice.</p> <p>W ramach tego zadania zostanie wykonane opracowanie, które będzie miało na celu stworzenie zgodnego z zasadami ekorozwoju rozwoju turystyki w gminie. Aktualnie nie sprecyzowano szczegółowych założeń Programu/Strategii.</p>
14	Współpraca z organizacjami społecznymi	2016-2025	<p>W zakresie realizacji tego celu aktualnie nie zaplanowano konkretnych i sprecyzowanych działań. W czasie realizacji postanowień „Strategii...” współpraca z organizacjami samorządowymi będzie realizowana na bieżąco.</p>
15	Stworzenie kalendarza imprez cyklicznych	2016-2025	<p>Ochrona dziedzictwa kulturalnego, wspieranie imprez kulturalnych</p> <p>W zakresie realizacji projektu „Strategii...” zostanie kalendarz cyklicznych imprez, dzięki którym mieszkańcy będą mieli możliwość uczestnictwa i planowania wolnego czasu.</p> <p>Przy realizacji tych działań nie będą występować negatywne oddziaływania na środowisko, ani w trakcie realizacji zadania ani po jego zakończeniu w trakcie funkcjonowania.</p>
16	Rozwój handlu i usług towarzyszących turystyce (rzemiosło, rękodzieło artystyczne, pamiątkarstwo)	2016-2025	<p>W zakresie realizacji tego celu aktualnie nie zaplanowano konkretnych i sprecyzowanych działań w jaki sposób będzie rozwijane rzemiosło, rękodzieło artystyczne i pamiątkarstwo. Aktualnie działania te realizowane są głównie poprzez Koła Gospodyń Wiejskich.</p> <p>Przy realizacji tych działań nie będą występować negatywne oddziaływania na środowisko, ani w trakcie realizacji zadania ani po jego zakończeniu w trakcie funkcjonowania.</p>
17	Zapewnienie dostępności informacji na temat wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym itp.	2016-2025	<p>Opracowanie dokumentacji na zagospodarowanie zgodne z opracowaną koncepcją dla terenu pomiędzy szkołą w Piszczowicach, a boiskiem utworzenie tam docelowo kompleksu oświatowo-sportowo-rekreacyjnego i kulturalnego.</p> <p>Organizacja szkoleń sportowych dla dzieci i młodzieży w tym zakup akcesoriów do treningu.</p> <p>Przy realizacji tych działań nie będą występować negatywne oddziaływania na środowisko, ani w trakcie realizacji zadania ani po jego zakończeniu w trakcie funkcjonowania.</p>

CEL OPERACYJNY – PODNIESIENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO			
18	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	2016-2025	<p><i>Monitoring wizyjny w placówkach szkolnych i terenu wokół szkół w Wilamowicach, Dankowicach, Piszczowicach.</i></p> <p><i>Monitoring terenu boiska w Zasole Bielańskim.</i></p> <p><i>Monitoring wizyjny centrum sołectwa Piszczowice.</i></p> <p>Wymienione planowane zadania przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy Wilamowice w tym także dzieci na terenie przyszkolnym w Wilamowicach, Dankowicach i Piszczowicach. Przy realizacji tych działań nie będą występować negatywne oddziaływania na środowisko, ani w trakcie realizacji zadania ani po jego zakończeniu w trakcie funkcjonowania.</p>
19	<p><i>Odbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Soły</i></p> <p><i>Regulacja i wzmocnienie brzegów Piszczówki w Hecznarowicach</i></p> <p><i>Regulacja rzeki Skowronki w Starej Wsi</i></p>	2016-2025	<p><i>Zadania te nie będą realizowane przez Gminę Wilamowice tylko przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.</i></p> <p>Odbudowa wału na rzece Sole będzie miała na celu odbudowę zniszczonej części wału w trakcie nawałnych deszczów i powodzi w 2010 roku. Nie będzie wiązała się z budową nowych wałów, a odtworzeniem zniszczonych istniejących wcześniej. Realizacja zadania poprzedzona będzie opracowaniem szerokiej i kompleksowej dokumentacji projektowej i kosztorysowej oraz wydaniem decyzji środowiskowej. Odbudowa wału przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa Zasole Bielańskie położonego na zachodnim brzegu Soły.</p> <p>Sołectwo Hecznarowice i Stara Wieś są położone na brzegu rzek Piszczówki (Hecznarowice) i Skowronki (Stara Wieś). Rzeki te płyną wzdłuż terenów zasiedlonych i zurbanizowanych. W 2010 roku w wyniku powodzi jaka nawiedziła gminę Wilamowice mieszkańcy posesji położonych w okolicy wymienionych rzek ponieśli znaczne straty spowodowane zalaniem lub podtopieniem budynków. W związku z tym istnieje potrzeba zmniejszenia zagrożenia powodziowego na niektórych odcinkach wymienionych rzek, co zmniejszy ryzyko wystąpienia rzek z brzegów.</p> <p>Realizacja tego zadania aktualnie nie została wyznaczona w terenie, a poprzedzona będzie opracowaniem kompleksowej dokumentacji projektowej i kosztorysowej oraz wydaniem decyzji środowiskowej. Działania nastawione będą szczególnie na umocnienie brzegów w takim stopniu by fale powodziowe nie zagrażały mieszkańcom. Zadanie to powinno zostać zrealizowane w taki sposób by nie niszczyć siedlisk bytujących tam gatunków fauny i flory.</p> <p>Wzmocnienie brzegów rzeki Piszczówki i rzeki Skowronki w Starej Wsi przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa Hecznarowice i Stara Wieś.</p>
CEL OPERACYJNY - DBAŁOŚĆ O STAN ŚRODOWISKA			
20	Promowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców	2016-2025	<p><i>Działania te realizowane są poprzez spotkania z dziećmi, młodzieżą, w trakcie lekcji edukacyjnych, pogadanek i spotkań okolicznościowych z ciekawymi osobami.</i></p> <p>Jednocześnie w trakcie dni Gminy Wilamowice (Smiergutów), czy festynów organizowanych w sołectwach przewijają się tematy związane z segregacją odpadów, niską emisją i spalaniem odpadów w domowych kotłowniach.</p> <p>Przy realizacji tych działań nie występują negatywne oddziaływania na środowisko, a wręcz przeciwnie wszystkie oddziaływania są zdecydowanie pozytywne zarówno dla środowiska jak i dla mieszkańców.</p> <p><i>Pomoc mieszkańcom w wymianie kotłów C.O. – jest to zadanie, które poprzez pomoc finansową dla mieszkańców i szeroko zakrojoną kampanię informacyjną przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza powodowanego przez spalanie niskiej jakości paliw w kotłowniach. Wymiana kotłów i pomoc w tym zakresie mieszkańcom przyczyni się do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie szeroko pojętego dbania o jakość otaczającego środowiska i przyrody. Będzie to zdecydowanie pozytywne działanie na środowisko.</i></p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Wilamowice

Na mapie poglądowej Gminy Wilamowice zaznaczono orientacyjne punkty lokalizacyjne planowanych inwestycji.

Rysunek 10 Potencjalna lokalizacja przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 1: „Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy” (brak możliwości ulokowania na mapie obszaru odbudowy wału)

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 6 Cel strategiczny nr 2: „Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości” - analiza planowanych działań wraz z ich oddziaływaniem na środowisko

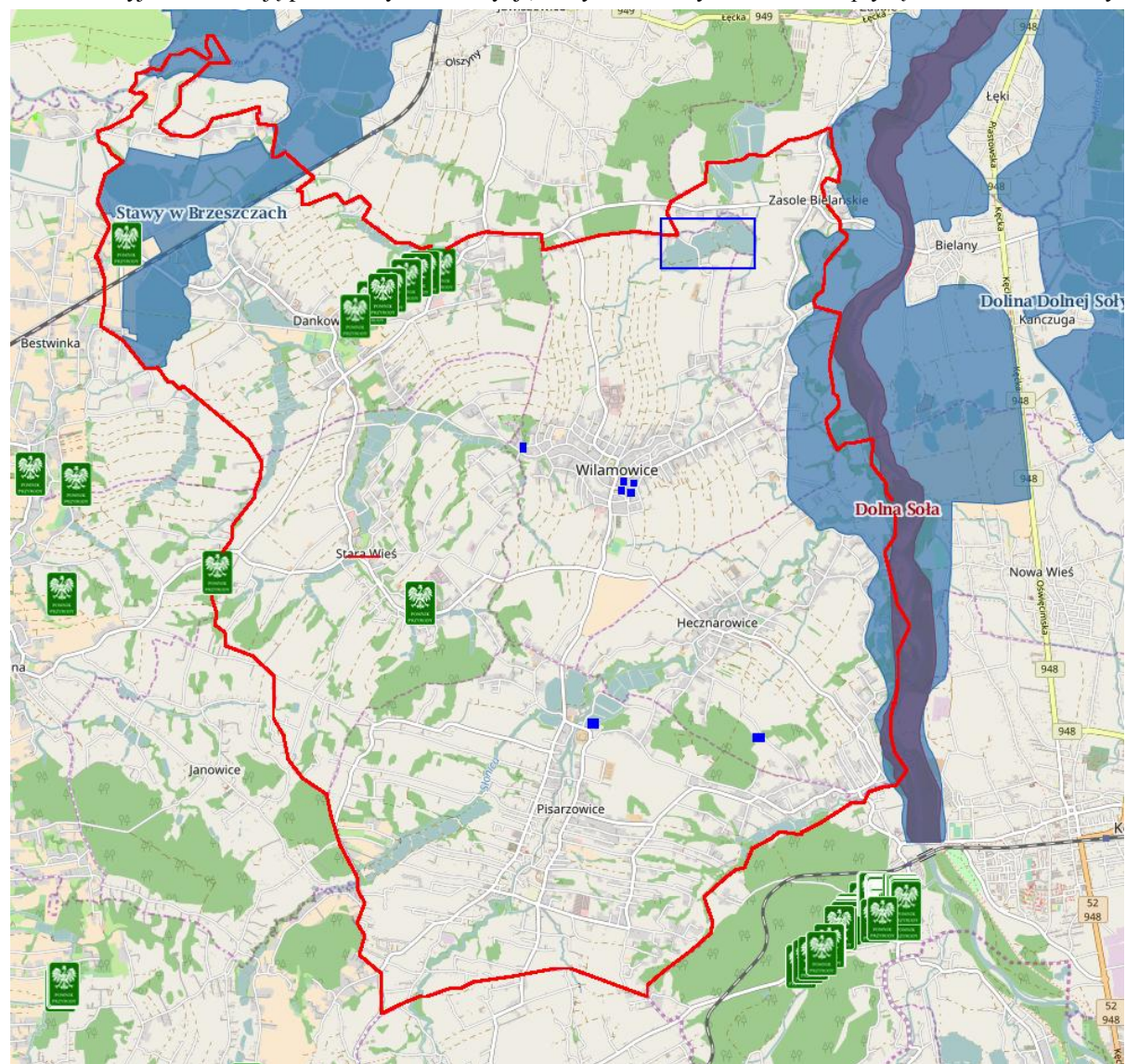
L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego przedsięwzięcia – według załącznika nr 3 do projektu „Strategii...”
CEL OPERACYJNY – WSPIERANIE POWSTANIA NOWYCH ORAZ KREOWANE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU JUŻ ISTNIEJĄCYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W OPARCIU O LOKALNE ZASOBY			
1	Stworzenie bazy informacji gospodarczych dla przedsiębiorców	2016-2025	<p><i>Stworzenie bazy informacji gospodarczych dla przedsiębiorców.</i></p> <p>Zadanie to polegało będzie na stworzenie w Urzędzie Gminy Wilamowice bazy informacyjnej dla podmiotów gospodarczych i osób prowadzących działalność gospodarczą. Planuje się to działanie wykonać poprzez zakładkę na stronie internetowej gminy.</p> <p>Realizacja tego zadania w żadnym stopniu nie będzie przyczyniać się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Natomiast będzie pozytywnie oddziaływać na ludzi, mieszkańców gminy prowadzących lub planujących założyć własną działalność gospodarczą.</p>
2	Doradztwo dla przedsiębiorców z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na zakładanie i rozwój działalności gospodarczej	2016-2025	<p><i>Doradztwo dla przedsiębiorców z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na zakładanie i rozwój działalności gospodarczej.</i></p> <p>Planowane zadanie będzie miało na celu stworzenie punktu informacyjnego lub uruchomienie infolinii dla przedsiębiorców we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku – Białej. Porady udzielane będą z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na zakładanie i rozwój działalności gospodarczej.</p> <p>Realizacja tego zadania w żadnym stopniu nie będzie przyczyniać się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Natomiast będzie pozytywnie oddziaływać na ludzi, mieszkańców gminy chcących pozyskać środki finansowe, prowadzących lub planujących rozwinąć własną działalność gospodarczą.</p>
3	Ułatwienia administracyjno – organizacyjne dla przedsiębiorców	2016-2025	<p><i>Ułatwienia administracyjno – organizacyjne dla przedsiębiorców.</i></p> <p>Zapisane w projekcie „Strategii...” zadanie polegało będzie na stworzeniu ułatwień organizacyjnych i administracyjnych dla mieszkańców planujących założenie działalności gospodarczej oraz już prowadzących działalność. Dzięki ułatwieniom załatwianie większości spraw możliwe będzie w formie elektronicznej, co skróci czas spędzony w Urzędzie Gminy.</p> <p>Realizacja tego zadania nie będzie przyczyniać się do negatywnego oddziaływania na środowisko. Wpłynie pozytywnie na ludzi, mieszkańców gminy prowadzących lub planujących założyć własną działalność gospodarczą.</p>
4	Współpraca z organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze	2016-2025	<p><i>Współpraca z organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze.</i></p> <p>Zadanie to polegało będzie na współpracy z podmiotami i organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze. Wynikiem realizacji tego zadania będzie łatwiejsze załatwianie wszelkich formalności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.</p> <p>Realizacja zadania będzie oddziaływać pozytywnie na ludzi, mieszkańców gminy prowadzących lub planujących założyć własną działalność gospodarczą.</p>
5	Identyfikacja oczekiwań lokalnych przedsiębiorców oraz preferowanych przez nich zawodów	2016-2025	<p><i>Identyfikacja oczekiwań lokalnych przedsiębiorców oraz preferowanych przez nich zawodów.</i></p> <p>Planowane zadanie będzie realizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku – Białej. Polegało będzie na identyfikowaniu potencjalnych potrzeb mieszkańców w zakresie miejsc pracy oraz rozwoju działalności gospodarczej.</p> <p>Realizacja zadania będzie oddziaływać pozytywnie na mieszkańców gminy prowadzących działalność gospodarczą.</p>
6	Stworzenie bazy informacji o przedsiębiorcach	2016-2025	<p><i>Stworzenie bazy informacji o przedsiębiorcach.</i></p> <p>Zadanie to polegało będzie na stworzenie w Urzędzie Gminy Wilamowice bazy informacyjnej o podmiotach gospodarczych i osobach prowadzących działalność gospodarczą.</p> <p>Realizacja tego zadania w żadnym stopniu nie będzie przyczyniać się do negatywnego oddziaływania na środowisko.</p>
CEL OPERACYJNY – ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWENSTYCyjNEJ GMINY			
7	Pozyskiwanie nowych terenów pod inwestycje poprzez wykup scalanie lub zamianę gruntów	2016-2025	<p><i>Utworzenie strefy inwestycyjnej</i></p> <p><i>Rekultywacja terenów po byłej cegielni przy ulicy Piłsudskiego w Wilamowicach.</i></p> <p><i>Poszukiwanie inwestora dla realizacji zadania dotyczącego</i></p>
8	Przygotowanie terenów pod	2016-2025	

	inwestycje		<p>zagospodarowania stawów „Leżaje”.</p> <p>Wygezekwowanie rekultywacji terenu przy byłej cegielni przy Krzemieniu celem wykorzystania tego terenu pod inwestycje.</p> <p>Wykupienie działek od podmiotów prywatnych/zagospodarowanie terenu – m. in. wzdłuż ul. Spacerowej w Hecznarowicach.</p> <p>Planowane zadania w zakresie pozyskiwania nowych terenów inwestycyjnych nie zostały sprecyzowane na etapie opracowywania projektu „Strategii...”.</p> <p>Aktualnie na ma planów dotyczących lokalizacji nowych terenów inwestycyjnych. W związku z tym ustalanie ich lokalizacji i wykupienie od aktualnych właścicieli będzie wiązało się ze sprawdzeniem możliwości zagospodarowania inwestycyjnego danego obszaru. Wszystkie decyzje lokalizacyjne podjęte zostaną po konsultacji z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Konkretnie działalności na terenach inwestycyjnych także zostaną odjęte i zrealizowane po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.</p> <p>Rekultywacja terenów cegielni w Wilamowicach i w Pisarzowicach spowoduje przywrócenie tych terenów do użytkowania. Działania te nie powinny się przyczynić do degradacji środowiska i powodowania zagrożeń dla fauny. Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy (w tym m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000).</p> <p>Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaków i nietoperzy), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.</p> <p>Kolejne planowane zadanie związane z poszukiwaniem inwestora dla zagospodarowania stawów „Leżaje” na granicy sołectwa Wilamowice i Zasole Bielańskie. W ramach projektu „Strategii...” nie planuje się zagospodarowania terenu, a w pierwszym etapie do 2025 roku poszukiwanie inwestora.</p> <p>Aktualnie teren ten nie jest wykorzystywany rekreacyjnie, a potencjał tego miejsca predestynuje go do takiego zagospodarowania.</p> <p>W związku z tym Gmina Wilamowice planuje poszukać inwestora, który zgodnie z zasadami ekorozwoju podjąłby się zagospodarowania tych terenów na cele rekreacyjne. Założenia wstępne gminy obejmują utworzenie kąpieliska, a także pływanie rowerkami i kajakami. Aktualnie nie ma inwestora, który może podjąć się realizacji tych planów. Niemniej jednak nie zostało zbadane jakie gatunki zasiedlają przedmiotowe stawy, co stanowi istotny element, który pozwoliłby na ocenę możliwości zagospodarowania tego terenu. W sytuacji, kiedy przedmiotowe zadanie zostanie dokładnie sprecyzowane, określony jego zakres i skala, Gmina Wilamowice skonsultuje z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach możliwość realizacji tych działań.</p> <p>Realizacja planów utworzenia kąpieliska musi być zrealizowana w poszanowaniu zasobów przyrodniczych, w tym fauny i flory. Kąpielisko może zostać wyznaczone w miejscu gdzie nie ma istotnych walorów przyrodniczych w tym siedlisk chronionych gatunków ptaków. Miejsca do pływania rowerkami i kajakami zostaną wyznaczone w sposób nie zagrażający siedliskom roślin i zwierząt chronionych. Wszystkie działania zostaną poprzedzone dokumentacją projektową, kosztorysową oraz ocena oddziaływania na środowisko.</p> <p>Aktualnie na etapie niniejszej prognozy nie ma planów inwestycyjnych, dokładnych lokalizacji, więc nie ma możliwości określenia szczegółowego oddziaływania.</p>
9	Promocja oferty inwestycyjnej gminy	2016-2025	<p>Promocja oferty inwestycyjnej gminy,</p> <p>Inicjowanie działań wpływających na rozwój lokalnego rynku pracy.</p>
10	Inicjowanie działań wpływających na rozwój	2016-2025	<p>Zadanie planowane polegało będzie na promowaniu terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice, szczególnie w miejscowości</p>

	lokalnego rynku pracy		<p>Wilamowice.</p> <p><i>W wyniku tych działań zwiększy się zainteresowanie przedsiębiorców planujących ulokować zasoby finansowe i rozwinąć działalność, co przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.</i></p> <p><i>Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na mieszkańców w tym ich komfort zamieszkania i pracy. Nie przyczyni się do negatywnych oddziaływań na środowisko, gdyż wszelkie nowe inwestycje realizowane na terenie gminy uzyskają decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w razie potrzeby zostanie opracowany raport o oddziaływaniu na środowisko, by oddziaływanie było jak najmniejsze.</i></p>
--	-----------------------	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Wilamowice

Na mapie poglądowej zaznaczono orientacyjną lokalizację planowanych inwestycji, których oddziaływanie może wpłynąć na okoliczne tereny.

Rysunek 11 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 2: „Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości”

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 7 Cel strategiczny nr 3: „Poprawa jakości infrastruktury kulturalno – oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich” - analiza planowanych działań wraz z ich oddziaływaniem na środowisko

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Opis planowanego przedsięwzięcia – według załącznika nr 3 do projektu „Strategii...”
CEL OPERACYJNY – ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ I KULTURALNEJ			
1	Systematyczne modernizowanie i rozbudowa zaplecza placówek dydaktycznych	2016-2025	Montaż ogniw fotowoltaicznych w budynku ZWiK w Wilamowicach, Modernizacja oświetlenia wewnętrznego budynków użyteczności publicznej w Wilamowicach,
2	Budowa, modernizacja i doposażanie obiektów sportowych	2016-2025	Termomodernizacja budynku ZS Wilamowice, Termomodernizacja budynku biblioteki w Wilamowicach, Poprawa efektywności energetycznej budynku Wspólnoty mieszkaniowej przy ul. Jana III Sobieskiego 2 w Wilamowicach,
3	Budowa, modernizacja, rozbudowa i doposażanie obiektów sportowych	2016-2025	Modernizacja pokrycia dachowego na budynku OSP, oraz wymiana okien w całym budynku w Wilamowicach, Termomodernizacja budynku Świetlicy Stowarzyszenia Przyjaciół Kaniówka w Dankowicach,
4	Rozbudowa, modernizacja i poprawa wyposażenia budynków ośrodków kultury	2016-2025	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego budynku szkoły w Dankowicach, Poprawa efektywności energetycznej budynku OSP w Dankowicach, Modernizacja budynku Szkoły w Dankowicach w tym: wymiana drzwi, wymiana podłóg w salach lekcyjnych, modernizacja sieci WiFi, remont łazienek uczniowskich, Remont pomieszczeń z przeznaczeniem na próby Orkiestry Dętej w budynku OSP Dankowice,
5	Budowa, rozbudowa placówek przedszkolnych	2016-2025	Budowa przedszkola wraz z oddziałem żłobka w Zasolu Bielańskim Remont Domu Kultury „Rondelek” w Zasolu Bielańskim Termomodernizacja budynku biblioteki w Hecznarowicach, Termomodernizacja budynku LSK „Sokół” w Hecznarowicach, Termomodernizacja budynku SP w Hecznarowicach, Remont ogrodzenia cmentarza wraz z osuszeniem i odwodnieniem w Hecznarowicach, Remont kaplicy cmentarnej w Hecznarowicach, Położenie kostki przed garażami OSP w Hecznarowicach, Rozbudowa szkoły w Hecznarowicach, Powstanie sali tradycji/historecznej w Hecznarowicach, Remont i adaptacja na cele społeczne/kulturalne budynku przy plebanii w Hecznarowicach, Remont Domu Ludowego w Hecznarowicach, Budowa sali wielofunkcyjnej przy Domu Kultury przy OSP w Hecznarowicach, Kompleksowa rewitalizacja obiektu LKS „Sokół”/zagospodarowanie terenu w Hecznarowicach, Modernizacja oświetlenia wewnętrznego budynku LKS „Pionier” w Pisarzowicach, Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Pisarzowicach, Termomodernizacja budynku WDK w Pisarzowicach, Modernizacja oświetlenia wewnętrznego budynku SP w Pisarzowicach Rozbudowa budynku przedszkola w Pisarzowicach, Kapitałny remont dachu przedszkola w Pisarzowicach Modernizacja budynku SP, w tym remont sali gimnastycznej w Pisarzowicach, Modernizacja Domu Nauczyciela wraz adaptacją wszystkich pomieszczeń na mieszkania w Pisarzowicach Opracowanie dokumentacji na zagospodarowanie zgodnie z opracowaną już koncepcją terenu pomiędzy szkołą a boiskiem i utworzenie tam docelowo kompleksu oświatowo-sportowo-rekreacyjnego i kulturalnego w Pisarzowicach, Modernizacja Dworku Krzemienia w Pisarzowicach, Przebudowa Wiejskiego Domu Kultury w Pisarzowicach. Modernizacja instalacji elektrycznej SP oraz sali gimnastycznej w Starej Wsi, Modernizacja i rozbudowa budynku OSP w Starej Wsi, Adaptacja poddasza w budynku szkoły w Starej Wsi, Utworzenie mieszkań dla emerytowanych nauczycieli i dodatkowych sal dla przedszkola w Starej Wsi, Modernizacja budynku „Starej Plebanii” i utworzenie muzeum w Starej Wsi,

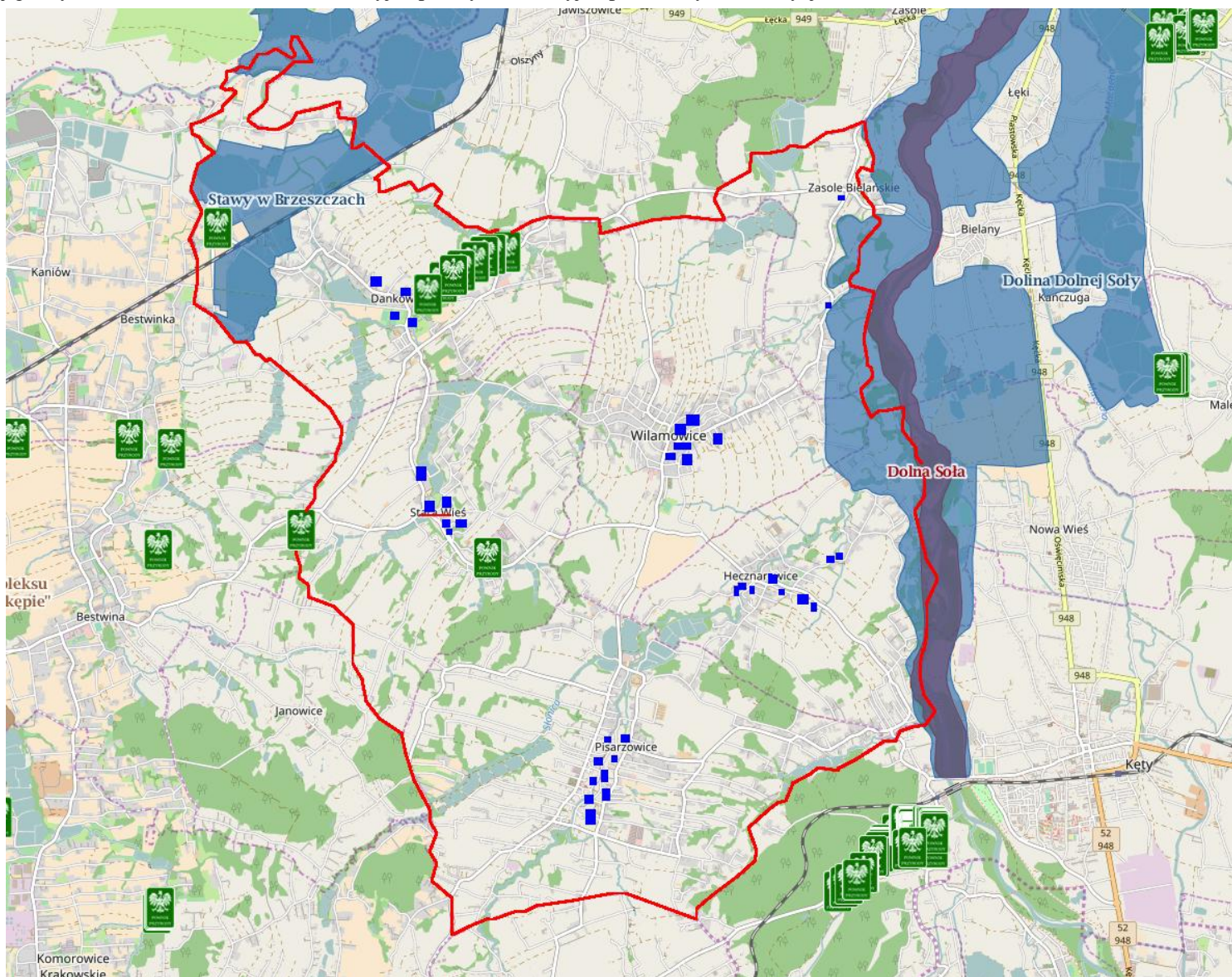
			<p><i>Przebudowa schodów wokół kościoła w Starej Wsi,</i> <i>Adaptacja budynku starej plebani na potrzeby organizacji społeczno-kulturalnych w Starej Wsi,</i></p> <p>Wymienione zadania zapisane z projekcie „Strategii...” polegają będą na remontach, modernizacji, ulepszeniu i unowocześnieniu, a także na termomodernizacji istniejących już obiektów użyteczności publicznej oraz budynków oświatowych i związanych z kulturą i sportem. Zadania polegały będą na remoncie, rozbudowie, dobudowie oraz poprawie funkcjonalności w tym wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, dociepleniu ścian i/lub dachów, a także wymianie źródła ciepła i/lub instalacji.</p> <p>Wszystkie te działania przyczynią się do poprawy stanu technicznego budynków i obiektów w tym poprawy funkcjonalności, dostosowania do zmieniających się potrzeb użyteczności publicznej, szkół przedszkoli, domów kultury i budynków klubów sportowych w tym także do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło, zmniejszenia ilości spalanych paliw a tym samym do zmniejszenia ilości emisji CO₂.</p> <p>Istotnym elementem w trakcie remontów, rozbudowy i modernizacji budynków w trakcie termomodernizacji mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca legowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi i na poddaszach.</p> <p>Przy pracach związanych z remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy (w tym m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000).</p> <p>Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaków i nietoperzy), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach (pokrycia dachowe i elewacje) należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże powyższy problem.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępowanie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, o których mowa była w powyższym akapicie, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.</p> <p>Inwestor/firma wykonująca prace związane z remontami, modernizacjami, termomodernizacjami, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach. Ze względu na słabą znajomość biologii ptaków przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obligatoryjnie zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków.</p>
6	Budowa placów zabaw i innej infrastruktury dla dzieci	2016-2025	<p><i>Budowa siłowni zewnętrznych w Dankowicach,</i> <i>Zagospodarowanie ogrodu szkolnego, budowa placu zabaw dla dzieci w Dankowicach,</i> <i>Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego w Zasolu Bielańskim</i> <i>Budowa placu zabaw w Piszczowicach,</i> <i>Rewitalizacja centrum Piszczowic/elewacje budynków, skwerki, montaż ławeczek w Piszczowicach,</i> <i>Budowa siłowni zewnętrznej w Starej Wsi,</i> <i>Budowa placu zabaw dla dzieci przy SP w Starej Wsi,</i> <i>Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu w Starej Wsi,</i> <i>Modernizacja istniejącego boiska w Starej Wsi.</i></p> <p>Zaplanowane zapisami projektu „Strategii...” zadania będą związane z utworzeniem nowych lub poprawą funkcjonalności i rozbudową lub unowocześnieniem istniejących placów zabaw, boisk, czy siłowni lub miejsc rekreacyjnych.</p> <p>Większość tych planowanych działań realizowana będzie w terenie publicznym (na w Piszczowicach w centrum miejscowości) przyszkolnym, przy-przedszkolnym lub</p>

			<p>w okolicy istniejących boisk sportowych i terenów szkolnych.</p> <p>Wszystkie planowane działania przyczynią się do rozwoju kultury fizycznej zarówno u dzieci przedszkolnych, szkolnych i dorosłej części społeczeństwa poszczególnych sołectw gminy Wilamowice. W trakcie realizacji i urządzania terenu pod place zabaw, czy siłownie zewnętrzne może dochodzić do zwiększonej emisji hałasu, czy pylenia, zwiększenia nasilenia ruchu ciężkich pojazdów. Niemniej jest to oddziaływanie czasowe nie pozostawiające po sobie żadnych długofalowych oddziaływań. W trakcie montażu siłowni i placów zabaw czy elementów boiska nie będzie dochodziło do negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
CEL OPERACYJNY – ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO KULTURY			
7	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania „wolnego czasu”	2016-2025	<p>Działania w kierunku stworzenia atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu będą powieleniem celu dotyczącego <i>modernizacji istniejących boisk, placów zabaw, budowy nowych siłowni zewnętrznych czy boisk przyszkolnych</i>. Działania polegające na rozbudowie, poprawie funkcjonalności domów kultury, czy stworzenie miejsca dla prób orkiestry dętej także są skierowane na zagospodarowania czasu wolnego zarówno młodszego jak i dorosłej części społeczeństwa gminy Wilamowice.</p> <p>Oddziaływanie tych zadań będzie miało zdecydowanie pozytywny wydźwięk zarówno dla zdrowia i poprawy warunków życia mieszkańców.</p> <p>Działania te realizowane będą w terenach zabudowanych, zurbanizowanych, na terenach przyszkolnych lub w istniejących budynkach. Nie będą realizowane na terenach przyrodniczych.</p> <p>W trakcie prac remontowych czy budowlanych może dojść do czasowych utrudnień, i uciążliwości dla mieszkańców, nie mniej jednak po zakończeniu robót oddziaływanie będą już tylko pozytywne.</p>
8	Inspirowanie działań mających na celu poszerzenie zakresu działalności miejscowych domów kultury	2016-2025	<p>Działania mające na celu inspirowanie działań mających na celu <i>poszerzenie zakresu działalności miejscowych domów kultury to remonty, modernizacje i poprawa funkcjonalności domów ludowych do domów kultury</i>. Działania takie planowane są na terenie poszczególnych sołectw w kolejności zależnej od bieżących potrzeb. W wyniku poprawy funkcjonalności budynków i dostosowania ich do aktualnych potrzeb możliwe będzie poszerzenie zakresu działalności tych obiektów. W trakcie remontów należy jednak zwrócić uwagę na kwestię siedlisk ptaków i nietoperzy o czym wspomniano przy oddziaływaniu zadań związanych z remontami i pracami termomodernizacyjnymi.</p> <p>Po zakończeniu realizacji planowanych działań oddziaływanie na ludzi i przyrodę będzie zdecydowanie pozytywne.</p>
9	Organizacja imprez kulturalno – turystycznych dla mieszkańców	2016-2025	<p>W wyniku realizacji zapisanych w projekcie „Strategii...” polegających na <i>budowie sceny przy LKS w Wilamowicach, rewitalizacji obiektu LKS w Hecznarowicach czy zagospodarowanie terenu wokół estrady koncertowej w Starej Wsi</i> możliwe będzie organizowanie większej ilości imprez integracyjnych i kulturalnych dla mieszkańców. Organizacja imprez wpłynie pozytywnie na mieszkańców powodując zwiększenie komfortu ich życia i funkcjonowania z kulturą lokalną.</p> <p>W trakcie imprez mogą wystąpić lokalne czasowe uciążliwości akustyczne dla okolicznych mieszkańców, niemniej jednak będą to okresowe uciążliwości nie pozostawiające po zakończeniu imprez żadnych negatywnych skutków. Po imprezach teren zostanie uprzątnięty i pozostawiony do dalszego użytkowania.</p>
CEL OPERACYJNY – UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU EDUKACJI			
10	Poszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży	2016-2025	<p>W ramach planowanych działań Gmina Wilamowice rozszerzy pakiet istniejących zajęć pozalekcyjnych organizowanych dla dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach.</p>
11	Rozszerzenie dostępu do oferty dodatkowych szkoleń podnoszących kwalifikacje i rozwijających zainteresowania oraz pasje mieszkańców	2016-2025	<p>W ramach zadań zaplanowano także organizację szkoleń sportowych dla dzieci i młodzieży w tym zakup akcesoriów do treningu na terenie poszczególnych sołectw.</p> <p>Wspomagającym elementem rozwijającym zainteresowania dzieci i młodzieży będzie automatyzacja procesów bibliotecznych, w bibliotekach zlokalizowanych w poszczególnych sołectwach, a także zakup sprzętu i oprogramowania dla bibliotek, co w znacznym stopniu ułatwi korzystania z zasobów bibliotek i czytelni.</p> <p>Oddziaływanie tego zadania będzie zdecydowanie pozytywne, szczególnie dla dzieci i młodzieży zaczynających korzystanie z bibliotek i czytelni. Działania te ułatwią znalezienie potrzebnych pozycji książkowych oraz przyczynią się do zwiększenia zainteresowania czytelnictwem.</p>
CEL OPERACYJNY – TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU INSTYTUCJI RODZINY			
12	Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz usprawnienie systemu wsparcia dla rodziny	2016-2025	<p>Działania te planowane są do realizacji poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Będą miały na celu wspieranie rodzin dysfunkcyjnych. W ramach tego działania planuje się zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla osób, które potrzebują wsparcia psychologicznego i poradnictwa rodzinnego.</p> <p>Zadanie polegało także będzie na organizacji spotkań w szkołach i przedszkolach z policjantami, strażakami i pracownikami opieki społecznej. Spotkania te będą</p>
13	Zapewnienie szerszego dostępu do specjalistycznego	2016-2025	

	poradnictwa oraz świadczeń z systemu pomocy społecznej		miały na celu zapoznanie dzieci i młodzieży z zasadami zachowania bezpieczeństwa oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach rodzinnych zagrożenia i zasadami pierwszej pomocy.
14	Rozwój nowych form działań osłonowo – aktywizujących na rzecz jednostki i rodziny	2016-2025	Oddziaływanie na środowisko i ludzi realizacji takich działań będzie zdecydowanie pozytywne.
CEL OPERACYJNY – WSPIERANIE GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM			
15	Wdrażanie działań na rzecz integracji społecznej oraz partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym	2016-2025	<i>Zadania te realizowane są w trybie ciągłym na terenie gminy oraz w współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku – Białej, a także Ośrodkiem Uzależnień w Bielsku – Białej i Poradnią Psychologiczną.</i> <i>W ramach tych działań organizowane są pogadanki w szkołach w zakresie nadmiernego wykorzystywania sprzętu komputerowego przez dzieci i młodzież, długotrwałego grania i uzależnień od gier komputerowych.</i>
16	Wdrażanie programów osłonowych i aktywizujących dla osób bezrobotnych	2016-2025	<i>Dla dorosłej części społeczeństwa organizowane są prelekcje przed zebraniem w szkołach. Mają one na celu zwrócenie uwagi na zachowanie dzieci i zagrożenia wynikające z przyjmowania środków odurzających i uzależnień nimi.</i> <i>Na terenie gminy w obiektach użyteczności publicznej na bieżąco wprowadzane są usprawnienia dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami ruchowymi.</i>
17	Rozwijanie systemu profilaktyki i pomocy osobom dotkniętym problemem uzależnienia	2016-2025	<i>W ramach przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu rozwijane będą zajęcia dla osób starszych w tym Kół Gospodyń Wiejskich oraz orkiestr dętych.</i> <i>Działania takie przyczyniają się do integracji społeczeństwa, zajęcia czasu młodzieży oraz poznawania i kultywowania tradycji i kultury lokalnej.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w projekcie „Strategii...” oraz danych Gminy Wilamowice

Na mapie poglądowej gminy Wilamowice zaznaczono orientacyjne punkty lokalizacyjne planowanych inwestycji.

Rysunek 12 Lokalizacja planowanych przedsięwzięć zapisanych w ramach celu strategicznego nr 3: Poprawa jakości infrastruktury kulturalno – oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy udostępnionej na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Tabela 8 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska*

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Cel strategiczny nr 1: Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy z poszanowaniem ochrony środowiska oraz promocja walorów gminy														
Budowa przebudowa i modernizacja sieci drogowej	2016-2025	+0	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
Modernizacja sieci drogowej	2016-2025	+0	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
Budowa mostów, chodników, przejścia dla pieszych	2016-2025	+0	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych, w szczególności wzdłuż dróg oraz rzek	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
Budowa parkingów	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
Modernizacja oświetlenia	2016-2025	0	0	+	0	0	0	0	0	+	+	0	+	+
Rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+	+	+
Rozbudowa oczyszczalni ścieków	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	0	+/-	0	0	+	+	+
Budowa nowych i rozbudowa istniejących obiektów gastronomicznych, noclegowych i sportowo - kulturalnych	2016-2025	0	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	0	+	+	+
Poprawa stanu istniejących oraz tworzenie nowych szlaków dla potrzeb turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo - edukacyjnej	2016-2025	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+
Promocja walorów turystycznych gminy,	2016-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
przyrodniczych i kulturowych	2025													
Stworzenie kompleksowego Programu /Strategii rozwoju turystyki w gminie Wilamowice	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Współpraca z organizacjami społecznymi	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stworzenie kalendarza imprez cyklicznych	2016-2025	+/0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój handlu i usług towarzyszących turystyce (rzemiosło, rękodzieło artystyczne, pamiątkarstwo)	2016-2025	+	+	+	+/N	+/N	+	+	+	+	+	+	+	+
Zapewnienie dostępności informacji na temat wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym itp.	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Odbudowa wału przeciwpowodziowego rzeki Soły Regulacja i wzmocnienie brzegów „Pisarzówki” w Hecznarowicach Regulacja rzeki „Skowronki” w Starej Wsi	2016-2025	N/-	+/-	++	+/N	+/N	+/N	0	+/-	+/-	0	+/-	+	+
Promowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny nr 2: Przyspieszenie rozwoju gospodarczego gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości														
Stworzenie bazy informacji gospodarczych dla przedsiębiorców	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Doradztwo dla przedsiębiorców z zakresu pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na zakładanie i rozwój	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
działalności gospodarczej														
Ułatwienia administracyjno – organizacyjne dla przedsiębiorców	2016-2025	+0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0
Współpraca z organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze	2016-2025	+0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0
Identyfikacja oczekiwań lokalnych przedsiębiorców oraz preferowanych przez nich zawodów	2016-2025	+0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0
Stworzenie bazy informacji o przedsiębiorcach	2016-2025	+0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0
Stworzenie bazy informacji gospodarczych dla przedsiębiorców	2016-2025	+0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0
Pozyskiwanie nowych terenów pod inwestycje poprzez wykup scalanie lub zamianę gruntów	2016-2025	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Przygotowanie terenów pod inwestycje	2016-2025	0/-	0/-	+	0/-	0/-	0/-	0/-	0/-	+	+	+	0	0
Promocja oferty inwestycyjnej gminy	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Inicjowanie działań wpływających na rozwój lokalnego rynku pracy	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
Cel strategiczny nr 3: Poprawa jakości infrastruktury kulturalno – oświatowej oraz rozwój zasobów ludzkich														
Systematyczne modernizowanie i rozbudowa zaplecza placówek dydaktycznych	2016-2025	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa, modernizacja i doposażanie obiektów sportowych	2016-2025	0	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa, modernizacja, rozbudowa i	2016-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
doposażanie obiektów sportowych	2025													
Rozbudowa, modernizacja i poprawa wyposażenia budynków ośrodków kultury	2016-2025	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa, rozbudowa placówek przedszkolnych	2016-2025	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Budowa placów zabaw i innej infrastruktury dla dzieci	2016-2025	+/-	+0	+	+0	+0	+	+0	+	+	+0	+0	+	+
Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania „wolnego czasu”	2016-2025	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+
Inspirowanie działań mających na celu poszerzenie zakresu działalności miejscowych domów kultury	2016-2025	0	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Organizacja imprez kulturalno – turystycznych dla mieszkańców	2016-2025	0/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+	+
Poszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży	2016-2025	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozszerzenie dostępu do oferty dodatkowych szkoleń podnoszących kwalifikacje i rozwijających zainteresowania oraz pasje mieszkańców	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz usprawnienie systemu wsparcia dla rodziny	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zapewnienie szerszego dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz świadczeń z systemu pomocy społecznej	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwój nowych form działań osłonowo – aktywizujących na rzecz jednostki i rodziny	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wdrażanie działań na rzecz integracji	2016-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Zadania zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
społecznej oraz partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym	2025													
Wdrażanie programów osłonowych i aktywizujących dla osób bezrobotnych	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rozwijanie systemu profilaktyki i pomocy osobom dotkniętym problemem uzależnienia	2016-2025	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: opracowanie własne

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(++) - realizacja celu spowoduje bardzo pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań, lokalizacji lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

6.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Strategii...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. rozbudowa oczyszczalni ścieków, odbudowa odcinka wału przeciwpowodziowego na rzece Sole oraz umocnienie brzegów rzeki Piszczówki i Skowronki) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (remonty i modernizacje dróg na terenie gminy, modernizacje obiektów oświatowych i użyteczności publicznej).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej, infrastruktura turystyczna),

zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (przebudowa dróg, budowa kanalizacji, rozbudowa oczyszczalni ścieków),

przerwanie ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (budowa chodników, modernizacja dróg, sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej, rozbudowa oczyszczalni ścieków).

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane z realizacją działań na obszarach chronionych. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie działań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Strategii...” z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych

poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych

poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją

zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Wilamowice

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na Obszary Natura 2000

działania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć wodociągowa czy modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią krótkotrwale oddziaływania, które należy w miarę możliwości minimalizować,

działania inwestycyjne polegające na budowie i późniejszym funkcjonowaniu infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w przypadku niewłaściwej lokalizacji mogą się przyczynić do degradacji środowiska przyrodniczego. Niemniej jednak wszystkie działania planowane w ramach projektu „Strategii...” są związane z rozbudową obiektów istniejących, poprawą ich funkcjonalności i remontami bieżącymi związanymi z upływem czasu i brakiem zaspokajania aktualnych potrzeb mieszkańców. W związku z tym nie ma potrzeby ustalania nowych lokalizacji inwestycji, działania nowe zlokalizowane będą przy istniejących np. boisko przy istniejącym budynku szkoły. Teren rekreacyjny przy istniejącym boisku. Żadne z planowanych działań kubaturowych nie jest planowane na terenach przyrodniczych.

planując inwestycje polegające na umocnieniu i regulacji newralgicznych odcinków rzeki Pisarzówki i Skowronki należy wziąć pod uwagę wszelkie możliwe rozwiązania techniczne i dostosować je do wymogów ochrony przyrody, ochrony roślin i zwierząt, a także ochronę przeciwpowodziową. Przy zastosowaniu tych wytycznych możliwe będzie wybranie takiego wariantu technicznego i lokalizacyjnego, który nie przyczyni się do zubożenia środowiska, a ochroni mieszkańców przed wezbrzeniami powodziowymi podobnymi do tych w 2010 roku.

planowane działania związane z odbudową zniszczonego w trakcie powodzi wału na rzece Sole związane są szczególnie z kwestią ochrony przeciwpowodziowej mieszkańców sołectwa Zasole Bielańskie. Zakres, lokalizacja i kwestie techniczne zostaną ustalone w trakcie opracowywania dokumentacji projektowej oraz przeprowadzania procedury środowiskowej.

pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na obszary Natura 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,

projekt „Strategii...” przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska.

W tym aspekcie ustalenia projektu „Strategii...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na ludzi

poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),

poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),

poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do oczyszczalni ścieków, wodociągów, większy dostęp do infrastruktury rekreacyjnej i zajęć pozalekcyjnych),

zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu (trasy rowerowe, zewnętrzne siłownie, place zabaw, tereny rekreacyjne).

Zmniejszenie zagrożenie powodziowego (naprawione drogi, odwodnienia dróg, urządzenia melioracji zniszczone przez powódzie, odbudowa zmieszczonego wału na Sole, umocnienie brzegów newralgicznych miejsc na rzece Pisarzówce i Skowronki)

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na powierzchnię ziemi i krajobraz

działania zawarte w projekcie „Strategii...” dotyczą przestrzeni obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów zadań ma na celu ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne,

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na klimat

rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,

nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki mimo budowy czy modernizacji obiektów edukacyjnych i kulturowych, budowy oczyszczalni, parkingów, a także budowy placów zabaw czy zewnętrznych siłowni rozwój turystyki ma mieć który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na zasoby naturalne

projekt „Strategii...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (oczyszczalni, wodociągów, termomodernizacje), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców lub powietrze, którym oddychają wszyscy mieszkańcy gminy

część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie gminy jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Strategii...” na zabytki

rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i działania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji

oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na kolejnych zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności gminy.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Strategii...” na dobra materialne

	projekt „Strategii...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
	realizacja ustaleń projektu „Strategii...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, poprawa stanu istniejących terenów),
	realizacja ustaleń projektu „Strategii...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania
	realizacja postanowień projektu „Strategii...” przyczyni się do ochrony dóbr materialnych

6.2. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań poszczególnych celów

W tabeli przedstawiono syntetyczne – ogólne oceny możliwego oddziaływania realizacji poszczególnych celów długoterminowych rozwoju gminy Wilamowice na różne elementy środowiska.

Dla 14 celów środowiskowych przeanalizowano możliwy ich wpływ na 13 aspektów środowiska – wystawiono zgeneralizowane oceny.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów rozwoju gminy Wilamowice powodować będzie oddziaływania, i to zarówno w aspekcie pozytywnym, jak i negatywnym.

Co ważne, na powyższą neutralną ocenę, tylko w pewnym stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych działań (w tym przypadku rodzaje i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie podejmowania decyzji co do konkretnych przedsięwzięć) – w kilku przypadkach ocenianych przedsięwzięć nie wystawiono oceny, uzależniając ją od szczegółów dotyczących ich realizacji. Działania takie zrealizowano w odniesieniu szczególnie do:

- zagospodarowania stawów „Leżaje” – dla działania tego w projekcie „Strategii...” planuje się nie samą realizację, ale poszukiwanie inwestora, i szukanie propozycji i możliwości zagospodarowania tego terenu,
- odbudowy wałów przeciwpowodziowych rzeki Soły – działanie realizowane będzie jako odbudowa zniszczonej infrastruktury istniejącej we wcześniejszym czasie,
- regulacji i umocnienia brzegów Pisarzówki i Skowronki (bez zmiany przebiegu koryt rzecznych) w najbardziej zagrożonych miejscach - dla ochrony mieszkańców tych sołectw przez powodzią,
- zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w Zasolu Bielańskim planuje się ulokować teren placu zabaw czy siłowni zewnętrznej w sąsiedztwie istniejącego boiska typu „Orlik” przy rozwidleniu ulic Pięknej i Nowy Świat,

W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel nie będzie w sposób zauważalny oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych działań (jeśli one już są) oraz spodziewanych efektów ich realizacji.

W zdecydowanej większości zadań planowanych do realizacji przez gminę Wilamowice oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie w sposób zauważalny na środowisko. Tak duża liczba ocen pozytywnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 14 celów głównych, tylko jeden w sposób ewidentny i inwazyjny wkraczają w środowisko przyrodnicze i są osadzone w konkretnej przestrzeni, która może pełnić funkcje ekologiczne, natomiast sześć innych celów w trakcie realizacji działań będzie oddziaływać na środowisko i przyrodę niemniej jednak po zakończeniu działań te oddziaływania zostaną zakończone i dalsze oddziaływanie będzie już pozytywne.

Chodzi tu przede wszystkim o umocnienie brzegów rzek, odbudowę wałów na rzece Sole, a także rozbudowę oczyszczalni ścieków, budowę sieci wodociągowej, modernizację dróg i chodników wraz z odwodnieniem oraz termomodernizacje. Wszystkie te działania przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego głównie w trakcie realizacji inwestycji.

LOKALIZACJA KAŻDEJ Z INWESTYCJI MA NIEBAGATELNE ZNACZENIE, GDYŻ NIEPRAWIDŁOWA LOKALIZACJA NOWEGO OBIEKTU, DROGI, CZY INFRASTRUKTURY HYDROTECHNICZNEJ BĘDZIE NEGATYWNIE ODDZIAŁYWAĆ TAKŻE PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI INWESTYCJI.

TYLKO WŁAŚCIWA LOKALIZACJA INWESTYCJI BĘDZIE MINIMALIZOWAĆ RYZYKO NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ.

Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie wszystkie planowane działania mają sprecyzowane lokalizacje i przebieg.

W związku z tym, aby maksymalnie ograniczyć ryzyko negatywnego oddziaływania należy prawidłowo dobrać lokalizację tych działań w zgodzie z Wojewódzkim Planem Zagospodarowania Przestrzennego, Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice, warunkami korzystania z wód oraz planami ochrony przeciwpowodziowej i planami ryzyka powodzi. Istotna jest także zgodność inwestycji z aktami prawnymi, opiniami i wytycznymi organów nadzorujących inwestycje ekologiczne.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 4 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły, w którym jako zagrożenia dla przedmiotów ochrony tego obszaru wskazano regulowanie (prostownie) i zmianę przebiegu koryt rzecznych. **Takie działania nie są planowane w ramach projektu „Strategii...”**.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 16 stycznia 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła, jako zagrożenie wskazano prace hydrotechniczne w obrębie koryta rzeki Soły oraz jego sąsiedztwie. **W ramach projektu „Strategii...” planowane są prace związane z odbudową istniejącego wcześniej wału zniszczonego przez powódź. Nie planuje się budowy nowych budowli hydrotechnicznych.**

Realizacja celów zapisanych w projekcie „Strategii...” nie będzie miała istotnego wpływu na funkcjonowanie korytarzy migracji ptaków przebiegające przez część gminy Wilamowice, oraz na lokalne ostoje przyrody.

Trzy cele spośród sześciu analizowanych mają natomiast typowy charakter projektów miękkich – związanych z zaspokojeniem potrzeb socjalnych mieszkańców, stymulowaniem rozwoju gospodarczego, oraz poprawą jakości administracji samorządowej, a więc nie mają bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego) wpływu na przestrzeń i środowisko.

W sytuacjach kiedy oddziaływanie może być negatywne (w sytuacji niewłaściwej lokalizacji) lub czasowo odwracalnie negatywne (w czasie realizacji inwestycji), a po zrealizowaniu inwestycji ulokowanej prawidłowo oddziaływanie będzie zdecydowanie pozytywne podstawiono ocenę +/- czyli określono że inwestycja może przynieść skutki negatywne w czasie realizacji inwestycji oraz pozytywne po jej zakończeniu.

Pozostałe cele będą miały zdecydowany charakter pro środowiskowy, wynika, to z istoty i założeń analizowanego projektu „Strategii...”.

Tabela 9 Przewidywane znaczące oddziaływania celów operacyjnych (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące aspekty środowiska

Oznaczenie domen	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
POPRAWA STANU TECHNICZNEGO DRÓG, ZWIĘKSZENIE DOSTĘPOŚCI KOMUNIKACYJNEJ GMINY ORAZ PODNIESIENIE BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
REALIZACJA INWESTYCJI Z ZAKRESU GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
ROZWIJANIE I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO – REKREACYJNEJ ORAZ INFRASTRUKTURY SŁUŻĄCEJ ROZWOJOWI AKTYWNYCH FORM TURYSTYKI	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+
AKTYWNA PROMOCJA OFERTY TURYSTYCZNEJ GMINY, STWORZENIE	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+

Oznaczenie domen	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
PLANU PROMOCJI													
PODNIESIENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	+/N	+/-	++	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+
DBAŁOŚĆ O STAN ŚRODOWISKA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
WSPIERWNIE POWSTANIA NOWYCH ORAZ KREOWANE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU JUŻ ISTNIEJĄCYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W OPARCIU O LOKALNE ZASOBY	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INWENSTYCyjNEJ GMINY	+/0	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+	+
ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ KULTURALNEJ	+	+	+	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Oznaczenie domen	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
DO KULTURY													
UTRZYMANIE WYSOKIEGO POZIOMU EDUKACJI	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU INSTYTUCJI RODZINY	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
WSPIERANIE GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(++) - realizacja celu spowoduje bardzo pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia – **szczególnie w trakcie realizacji inwestycji**

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Strategii...” które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, oczyszczalnia ścieków, sieć drogowa, odbudowa wału na Sole, umocnienie brzegów rzeki Piszczówki i Skowronki, a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi, oczyszczalnia ścieków i niewłaściwie ulokowana infrastruktura rekreacyjna.

Negatywne oddziaływanie na środowisko, zwłaszcza w obszarach o walorach chronionych oraz na terenach objętych siecią Natura 2000 mogą mieć działania związane z regulacją rzek i odbudową wału Soły. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do:

- przeprowadzania regulacyjnych rzek i potoków w formie umocnień brzegów bez zmiany przebiegu rzek bez jej prostowania i tylko w sytuacjach zagrażających życiu i mieniu mieszkańców, w zgodzie z zasadami renaturalizacji rzek i potoków,
- prawidłowego doboru działań związanych z odbudową wału Soły dla ochrony mienia i życia mieszkańców, dla zachowania istniejących walorów przyrodniczych bez wchodzenia w nowe tereny przyrodniczo cenne,
- poszukiwania inwestora dla zagospodarowania stawów „Leżaje” w sposób nie zagrażający istniejącym tam walorom przyrodniczym. W trakcie tworzenia planów dotyczących wykorzystania i nadania stawom nowych funkcji należy wziąć pod uwagę tylko takie działania, które nie przyczynią się do naruszenia równowagi przyrodniczej tych terenów i nie spowodują negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze,
- zagospodarowywania terenów pod rekreację (Zasole Bielańskie) już zurbanizowanych bez wchodzenia w atrakcyjne i cenne przyrodniczo obszary gminy.

Istotnym elementem jest racjonalny wybór lokalizacji i technologii realizacji każdego przedsięwzięcia, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi, jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy zielonych ekranów z drzew i krzewów oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Przy realizacji zadań w zakresie modernizacji, rozbudowy i remontów a także termomodernizacji istniejących budynków należy planować prace poza okresami lęgowymi ptaków chronionych aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji, a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Strategii...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Innym zagadnieniem jest proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań związanych rozwojem infrastruktury rekreacyjnej, w takich przypadkach możliwe są wskazania alternatywne rozwiązań lokalizacyjnych i zmiana zakresu zadania. Podobna sytuacja ma miejsce w związku z umocnieniem brzegów rzeki Pisarzówki i Skowronki alternatywą będzie zmniejszenie zakresu działań, zastosowanie różnych materiałów do umocnienia brzegów dla ochrony mieszkańców przed falą powodziową.

W związku z odbudową wałów przeciwpowodziowych w Zasolu Bielańskim zakres prac także zostanie zaplanowany w sposób nie zagrażający istniejącym walorom środowiskowym gdyż będą to prace polegające na odbudowie zniszczonej infrastruktury.

Poszukiwanie inwestora dla zagospodarowania stawów „Leżaje” zostanie przeprowadzone ze szczególnym uwzględnieniem planów inwestycyjnych dla tych terenów. Działania te należy zaprojektować zgodnie z warunkami ochrony siedlisk i gatunków występujących na terenach chronionych. Należy inwestycje zaplanować w sposób niekolidujący z obszarami o szczególnych walorach przyrodniczych.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy remontach i przebudowie dróg, działaniach termomodernizacyjnych, montażu urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe. Niemniej jednak w sytuacjach braku możliwości realizacji pewnych rodzajów zadań biorąc wszystkie „za” i „przeciw” możliwa jest rezygnacja z niektórych działań zapisanych w projekcie „Strategii...”.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej „Prognozy...” nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów oraz zadań proponowanych w ramach projektu „Strategii...” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz

o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.), co najmniej w cyklu dwuletnim.

Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy;
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „Strategii...”.

Prognoza realistyczna to taka, w której uwzględniono dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „Strategii...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „Strategii...”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Ujęcie jakościowe dla elementów projektu „Strategii...”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej.

Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu „Strategii...”.

Tabela 10 Przykładowy zestaw wskaźników do monitorowanie realizacji „Strategii...”

<i>Zadanie monitorowane</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Zmiana</i>
<i>Budowa ścieżek rowerowych</i>	<i>Ilość i długość nowych ścieżek rowerowych</i>	
<i>Budowa parkingów</i>	<i>Ilość nowych miejsc parkingowych</i>	
<i>Budowa boisk sportowych</i>	<i>Ilość wybudowanych boisk</i>	
<i>Budowa placów zabaw/siłowni zewnętrznych</i>	<i>Ilość nowych miejsc do zabaw i ćwiczeń</i>	
<i>Remonty i modernizacje dróg gminnych</i>	<i>Ilość zmodernizowanych odcinków/długość zmodernizowanych dróg</i>	
<i>Organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży</i>	<i>Ilość zorganizowanych zajęć/na rok</i>	
<i>Dokończenie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej</i>	<i>Ilość zbudowanych wodociągów – w km Długość zbudowanej sieci kanalizacyjnej – w km</i>	
<i>Rozbudowa oczyszczalni ścieków</i>	<i>tak/nie</i>	
<i>Poprawa funkcjonalności obiektów</i>	<i>Ilość wyremontowanych budynków edukacyjnych/kulturalnych</i>	
<i>Budowa nowoczesnej sieci monitoringu wizyjnego</i>	<i>tak/nie</i>	
<i>Termomodernizacja budynków gminnych</i>	<i>Ilość zmodernizowanych budynków</i>	
<i>Pomoc osobom wykluczonym cyfrowo</i>	<i>Ilość osób korzystających z porad na rok</i>	
<i>Likwidacja barier architektonicznych</i>	<i>tak/nie</i>	
<i>Cykl szkoleń i doradztwa dla osób zainteresowanych otwieraniem działalności gospodarczej</i>	<i>Ilość osób, które skorzystały ze szkoleń</i>	

Źródło: opracowanie własne

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiekolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony. W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu „Strategii ...” działania w zakresie celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych i społecznych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Strategii ...” ma charakter gminny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Strategii...” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 353 z późn. zm.)

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Wilamowice oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Gminy. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2014, 2015 i 2016 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2013 i 2012.

Tabela 11 Ocena stanu środowiska gminy wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

<i>Powietrze atmosferyczne</i>	<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	<i>Inne zasoby gminy</i>
<p><i>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(a)piren przy szlakach komunikacyjnych,</i></p> <p><i>oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, zlokalizowanych w pobliżu punktów pomiarowych (Bielsko-Biała)</i></p> <p><i>oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków</i></p> <p><i>brak obszarowego programu ograniczenia niskiej emisji</i></p> <p><i>niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym</i></p> <p><i>główne przyczyny zanieczyszczenia powietrza: emisja zanieczyszczeń z pieców opalanych węglem, spalanie etylin i oleju</i></p>	<p><i>nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na części obszarów,</i></p> <p><i>na terenie gminy Wilamowice znajduje się jeden punkt monitoringu jakości wód powierzchniowych na rzece Piszczówka przy ujściu do Soły.</i></p> <p><i>ocenie stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych na terenie gminy Wilamowice decydowały głównie elementy biologiczne, które osiągnęły potencjał słaby (IV klasa), a także hydromorfologiczne (II klasa) oraz fizykochemiczne, które osiągnęły stan bardzo dobry (I klasa)</i></p> <p><i>Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w Bielsku - Białej w latach 2010 - 2012 wykazała słaby stan ze względu na zawartość: tlenu, jon amonowy, sodu, boru i wodorowęglanów w punkcie pomiarowym w Bielsku-Białej</i></p>	<p><i>niewielki udział w powierzchni gminy terenów zieleni urządzonej</i></p> <p><i>sukcesywne wyłączanie kolejnych powierzchni gleb dobrych (klasy III i IV) z użytkowania rolniczego na rzecz terenów budowlanych</i></p> <p><i>niewielkie zagospodarowanie turystyczne na terenie gminy</i></p> <p><i>brak obiektów kulturalnych ze względu na charakter gminy, takich jak kino, teatr o cechach ponadlokalnych, konieczność korzystania z zasobów infrastruktury kulturalnej na terenie miasta Bielska – Białej lub Oświęcimia</i></p>

<p><i>napędowego przy trasach komunikacyjnych, działalność usługowa oraz produkcyjna; obszar narażony na zanieczyszczenia od strony Górnego Śląska oraz ośrodków miejsko - przemysłowych.</i></p> <p><i>poziomy stężenie pyłu PM10, PM2.5, ozonu oraz benzo(a)piranu powyżej dopuszczalnej normy</i></p> <p><i>poziom stężenia 8 - godzinne (10000 µg/m3) wyniósł na każdym stanowisku 22% - 61% wartości dopuszczalnej</i></p>	<p><i>niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rowów i cieków</i></p> <p><i>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, w szczególności na terenach wiejskich,</i></p> <p><i>wody powierzchniowe na terenie gminy nie spełniają wymagań dla obszarów chronionych a stan ekologiczny/potencjału ekologicznego sklasyfikowano jako stan zły</i></p> <p><i>lokalizacja części zabudowy mieszkaniowej narażona jest na niebezpieczeństwo podtopień przy wysokich opadach oraz na kumulację szkodliwych dla zdrowia zanieczyszczeń atmosferycznych pochodzących z emisji niskiej</i></p> <p><i>zagrożenia powodziowe</i></p>	
---	---	--

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na korzystne warunki przyrodniczo - krajobrazowe, takie jak występowanie obszarów Natura2000, konieczne jest zadbanie o stan środowiska naturalnego w gminie Wilamowice. Jednak nie tylko ochrona siedlisk zagrożonych gatunków roślin czy zwierząt powoduje konieczność wdrożenia działań prewencyjnych i naprawczych na obszarze gminy. Głównym powodem jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, a także poprawa warunków życia mieszkańców gminy.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania realizacji zadań wskazanych w projekcie „Strategii...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

POZYTYWNE DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW	POTENCJALNE NEGATYWNE DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW
<p><i>Zwiększenie aktywności przedsiębiorców,</i></p> <p><i>Lepsze warunki kształcenia dzieci – dzięki remontom szkół, przedszkoli i budowie żłobka,</i></p> <p><i>Poprawa jakości powietrza dzięki termomodernizacji, remontom dróg,</i></p> <p><i>Zwiększenie dostępu do infrastruktury sportowej dzięki nowemu boisku oraz placom zabaw i siłowniom zewnętrznym,</i></p> <p><i>Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, poprawa komfortu życia mieszkańców i turystów,</i></p> <p><i>Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych dzięki dostępowi do sieci kanalizacji większej ilości mieszkańców,</i></p> <p><i>Dostęp do dobrej jakości wody – dzięki budowie sieci wodociągowej,</i></p> <p><i>Zwiększenie atrakcyjności dla turystów dzięki rozbudowie infrastruktury, parkingów, czy ścieżki dla rowerów,</i></p> <p><i>Zwiększenie bezpieczeństwa pieszych dzięki budowie chodników,</i></p> <p><i>Ograniczenie przestępczości na terenie Gminy w wyniku montażu monitoringu,</i></p> <p><i>Spadek liczby wypadków, kolizji i innych groźnych w skutkach zdarzeń drogowych dzięki poprawie stanu dróg na terenie gminy,</i></p>	<p><i>Zagrożenie dla roślin i zwierząt w trakcie realizacji działań,</i></p> <p><i>Zagrożenia w trakcie zagospodarowania niewłaściwie dobranego wariantu realizacji i formy stawów „Leżaje”,</i></p> <p><i>Nieprawidłowo wykonana odbudowa wału</i></p> <p><i>Napływ turystów, zwiększenie hałasu odpadów i ścieków - większa presja na walory środowiskowe,</i></p> <p><i>Ryzyko niszczenia siedlisk i zmiany warunków bytowania przy nieprawidłowo przeprowadzonych umocnieniach brzegów rzek</i></p>

<p><i>Poprawa jakości usług administracyjnych dla mieszkańców i w przyszłości inwestorów,</i></p> <p><i>Zmniejszenie ryzyka powodzi w wyniku umocnienia brzegów newralgicznych odcinków rzek,</i></p> <p><i>Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego w wyniku odbudowy wału na Sole,</i></p> <p><i>Zmniejszenie ilości bezrobotnych zamieszkujących Gminę dzięki zwiększeniu działań aktywizujących społeczność,</i></p> <p><i>Usprawnienie systemu pomocy społecznej – zwiększenie jej efektywności,</i></p> <p><i>Zwiększona ilość ofert edukacyjno-doradczych świadczonych na terenie Gminy.</i></p>	
--	--

Źródło: opracowanie własne

Realizacja żadnego z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Realizacja większości celów zapisanych w projekcie „Strategii...” nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych w tym obszarze regionalnego i ponadregionalnego korytarza migracji ptaków, oraz na lokalne ostoje przyrody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko niektórych przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór prawidłowego rozwiązania technologicznego zgodnego z zasadami ekorozwoju oraz najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą. Należy ocenić wagę bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz wagę przyrodniczą i zaplanować działania, które będą równoważyć te cele.

Optymalnym działaniem jest wybór przedsięwzięć ulokowanych w miejscu gdzie z zachowaniem bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego zachowane zostanie bezpieczeństwo ludzi, ich mienia, a nierzadko dorobku życia.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego, Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy zaplanowane zadania pozainwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów społecznych, związanych z wykluczeniem, niskiej świadomości ekologicznej, braku profilaktyki zdrowotnej, a także niskim rozwojem przedsiębiorczości i słabą jakością usług samorządowych

W przypadku, gdy zaplanowane zadania inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpłynie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Oświadczenie
autora niniejszej Prognozy o spełnieniu wymagań,
o których mowa w art. 74a ust. 2

Agnieszka Chylak właściciel firmy Eko – Team Konsulting jako autor niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice 2016-2025” oświadcza, iż ukończyła studia wyższe zawodowe w kierunku Rolnictwo na Akademii Rolniczej w Krakowie uzyskując tytuł inżyniera, a także studia wyższej magisterskie uzupełniające w kierunku Agronomii na Akademii Rolniczej w Krakowie uzyskując tytuł magister inżynier, oraz studia podyplomowe w zakresie Ochrony Przyrody i Środowiska także na Akademii Rolniczej w Krakowie.

Jednocześnie oświadczam, iż posiadam doświadczenie w opracowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko i od 2008 roku opracowałam kilkadziesiąt tego rodzaju opracowań jako autor lub współautor.

Jestem świadoma odpowiedzialność karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.